

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 36.

Plymouth, Pa., d. 3 Rugsejo (September) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainų adresą
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvnikų

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J. J. Pauckštis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvnikų" executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language;

also printing in all modern languages.

Vienybe Lietuvnikų

Išvėina kožną Sėredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METŲ AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĖ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c
Dėi sykius garsinant 75c
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitais nesistūncija, kaip tik per
MONY ORDER, na registravotose gramotose
ant szito antrašzio:

J. J. Pauckštys & CO.

221 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanasukas!

Naiva Lietuviszka Karviziama N. W. Cor. S.
2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa.
Uzlaikom ko puikiausias gerimas, szaita Alų,
Daktina, Vyna, ir Havanao cigarus, prietam yra
visoki uzkandžiai ant stalo per visa diena. Kiek-
vienas uzdejes randa czia szirdinga prietima, to-
del nepamirszkit lietuviat atsilankyti.

Neikite pas svetimą, bet pas
V. G. Sava
„Saloon" 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kvie-
ciam lietuvius.

Czia gausi pigiausias laivakertes ir
pigiai nuosiet pinigus į vias svetio
dalis.

Telefonas 309—2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu laivakorte ant visokių linijų trisun-
cziu pinigus į vias dalis svetio Doriernastis
(paveidimus rezta) atlikimui reikalų su Maska-
lijos valdzia. Iszmatnau visokius pinigus ont
amerikonizkų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo
ngnieo (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliausų užlaikytų kaslegarnėje, tegul
szaukliael prie mane, o asz jį iszliuosoeiu.
Lietuviat kreipkitės pas savo tautietį, o br-
te užganėdinti.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas
moterų ir vaikų ligose,

DR. S. E. FEINBERG,

pagarsėjęs jau nuo 15 metų
mūsų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vietą.

Szintų-szintai ligonių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytoje labora-
torijoje.

437 Adams Ave.
Vine st. kertė,

prieszais vokiszkają bažnyczia, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI

.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,

Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,

ypacz prigulinczias prie akuszierijos
(gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja
akinu (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant jų pedų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve
IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavco gauti ir ska-
naus gėrymo ragauti, tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**

Plymouth, Pa

RECEPTAI.

Kožnoi geroi aptlekoje gaus re-
ras—t brass gyd. oles, jeigu turėsi
gera recepta. Mes parduo-
d me receptus gydymui vi-
sokių ligų ir kitokių, para-
szvime geriausių daktarų
sviete. Paraszyk siezkiti ti-
krą vardą ligos angliszko
arba lotyniszko kalboje.
rezta raszky lietuvi z-
kal: kiek tori metų ligo-
nie, vyras ar moteris? su-
tnom ra ziu atisuk mu-
mie vieną dolerį, o apth-
rėei ree pta. Norėdams
apie ką neszklauti, at-
sinsk varce už 2c del
atsakymo.

Adrisuok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatizku
skaudejimu.
na 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėšą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliom pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tu, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui del maisto ir
už p gesrę prekę nei kaip pas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.
Daktarka.
Johanna Želviene.

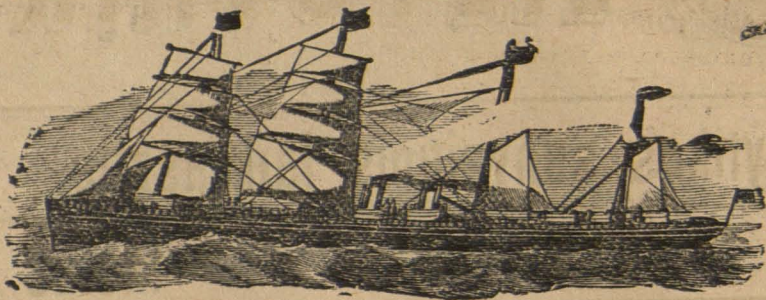
Vienintėle lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church uleyzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
taikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visų greiciausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susisnekėti lietuviszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuviu prietelis!
Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.
Užlaiko mėsinęzią teipgi ir grosersztorj.

Parduoda latvakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunczią pinigų į visas svieto dalis, reikale kreipkitės pas savo prietelį.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas
256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgiեսnus ant naujpperdirba.
Visi pas savo Tautietj.

DR. J. SOUPCOFF

Tikribe daktarizskam isztirime gal pasiekti tik tokis daktaras, kuris ilgeeni laika savo gyvenimo perleido ant tirinėjimu. Musų datirimas gyvoja nuo 15 metu ir didžiausiuose Europos ligonbučiuos. Esame daktarais, užtvirtintais Berlyno, Wiedniaus ir Warszavos medicinos akademijū. Turime teipgi paliudijimus isz kožnos valetijos szio kraszto. O kad gydem takstanczius žmoniu kaip eenam kraujui telp ir sziczi su laimingiausia pasekme, tai esam ir dabar pasirengę iszgit kožna liga, kokia gal psitikti žmogu. Ka? ar branginat savo givasti? Ar norit but sveikats per visa savo gyvenima? Ar mislinat, kad negerai ilgai laukt? O delto nelaukit ilgiaus, bet gid kitas pas daktarus, kur supran s jus kalba ir broliszkai prijauzcia jusu kentėjimus.

APSILPNYTI VYRAI Jeigu sergate ligom, paeinancziom nuo iszdykmo arba užskretimo jeigu jeszkot pagalbos pas daktarus ir jos neradot, tada mes norim paszneket apie ta. Ligonini iszduosim teisinga kontrakta, kad turetū kuom mus laikit. Kiekvienoi vietoj ligonius atlancome.

Gydome ir iszgydome:

Szaltj, Dusulj, Neuralgia, Plakima szirdies, Pilvo ligas, Reumatizmą, Moterių silpnibės Nemiga, Paralyziu, Dziova pradziuj, ir visokias vidurių ligas. Teipgi Vaiku ligas, Ligas kranjo, inkstu, Szv. Vito szoki ir t. t. Su didžiausiu atsargumu gydome Oda ir Slaptsis ligas abiejų liczių. Užmokestis labai maža, o gyduolės, kurias pats sutaisom ir gabenam isz Europos dovanai.

DR. J. SOUPCOFF & DR. J. COHEN.

OFFICE VALANDOS:

806 Penn Ave.

(PIRMAS AUGSZTAS)
Pittsburg, Pa.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryte iki 6 vakare
Nedeliomis nuo 10 iki 2

Markell Building.

NUO 9 ISZ RYTO IKI 8 VAKARE

Connellsville, Pa.

143 PITTSBURG STR. COR. APPLE.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERU** ir **ELIU**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputj užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarby nę proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnikai) visad es reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite avo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO. DANVILLE, PENN.A.

OFFICES:
313 Bedford Ave.
Broadway &
South 8-th st.

Geriause gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visoki neezistą sisteną kaip tai: pleiskanas, dedevines, niezus papuckus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtemijote savo plaukų slinkimą, umai atsiszaukitia o gazsytai pagalba ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikrino, kad užle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publika".

[Temykite: kad szijų gyduolių negalima gaut kitur, tik isz musų firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodą, apraszkyk padėjimą savo plaukų: kokia piezastis yra. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių plozio, 24 colių augszczi, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musų užsitarnavusio tautiezczi privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautiezczių ir tėvynės.

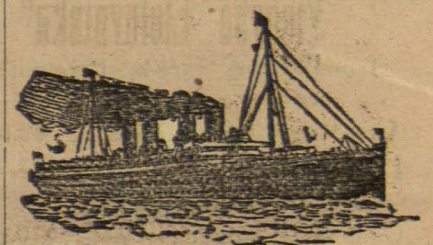
Siuntejei!

sviesto, suro, kiausziųjų ir kitų tavorų, bus linksmi iszgirsti apie naują freight eėjimą Lackawannos geležinkelio ant szijų metų, specialiszka einantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szias eėjimas prasidedo 23 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas k žną nedelę, ateinantis į rytinius miestus seredos pėtnyczics rytiais.

Specialiszkas laikas paskirtas, dėl siuntioėjimo ir kožnos agentas pri-duos reikalaujantiems visas informacijas.

Telephonas 26-5 So Boston

F. J. and K. Mockevicz,
145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS.

Parduoda latvakortes ant visokių linijų ir siunczių pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis (pavedimas raszty) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainu visokius pinigus ant amerikiszkių ir t. t. Darau apsergėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurj ateliavusj užlaikytj kastleгарнėje, tegul szankiasj prie manęs, o aez j iszhuosuoziū. Lietuviai kreipkitės pas savo tautietj, o buiste užgondinti.

„Vienybės“ redakcija telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

— Balandžio ir gegužės mėnesiuose šių metų caro valdžia paskyrė bausmes nanjai eilei Lietuvos kankintinių; tarp tų izstremta 21, pavesta policijos priežiurai 2 ir apkalta 1, — visų viso 24. Tarp izstremtųjų 3 izsisiūsti į Rytų Siberiją, 1 į Viatkos gub., o 17 į kiferus Rusijos pakampius. Be to visi izstremtieji pabrukti ir po policijos priežiurą. („Uk.“). Jų vardai jau buvo paminėti „Vienybėje“, izskiriant drąš. Pov. Kairuksztį, kurs pavestas policijos priežiurai Smolenske.

— „Ukininke“ izskaitėme, jog apie Senapilę žandarai, gaudydami platintojus lietuviszkų atsizsiaukimų, vaiksčioja naktimis, persirėdę į bobas.... Ar-gi žandarai būtų jau pametę sėbravimą su kibszais?

— Iz lietuvizskųjų gubernijų paskirta paimti szi rudenį į kariumenę tokis naujaevių (rekrutų) skaitlius: Suvalkų gub. 1857, Vilniaus 4335, Kauno 4187. Iz vyso Rusijoje szauks sziuosmet kariaunon 318,645 vyrus.

— Prasidedant sekamam mokslamecziniui, Vilniuje bus atidengtos dvi naujos mokslavietės: viesza vaisbos (komercijos) mokslinyczia ir privatiszka mokslinyczia vaikams.

— Paskutinis suraszas (1 d. gruodžio 1900 m.) parodo, jog Vokietijoje gyvena 106,305 lietuviai, kurie vien lietuviszškai kalba; apart tų, yra dar 9214 žmonių, sznekanczių ir lietuviszškai ir vokiszškai. Nėra abejonės, kad daugelis lietuvių yra pasidavę vokiecziais, kaip Rusijoje — lenkais arba baltarusiais.

— Karaliaucziuje buta 189,483 gyventojų abejų lyczių, pagal 1900 m. suraszus; tas senovės miestas uzima penkiolikta vietą visos Vokietijos miestų eilėje. Karaliaucziuje

yra 5,843 apgyventi butai; ant kiekvieno buto pareina daugiaus negu 32 gyventojai.

— Vokiszkas laikrasztis „Karlsruher-Zeitung“ patvirtina tą žinią, jog Klaipėdos ir Szilokareziamos pavietų izrinktas pasiuntinys į Vokietijos Seimą, ponas Martynas Macziulis, prisidėjo prie vokiszskų konservatyvų frakcijos: jis užėmė vietą konservatyvon-der-Groeben—Arenstein, kursai atsiskyrė nuo tos frakcijos. Ponui Macziuliui reikėjo uzvaduoti velionį Joną Smalakį, kuris nė į jokią frakciją neprigulėjo ir buvo žinomas Seime, kaipo „lietuvis“. Jei p. Macziulis turi kiek garbės pajautimo, jis turi tuojau izsizadėti savo mandato, gauto nuo lietuvių. Tegul jį renka kitusy k vokiecziai.

— „Vienybėje“ buvo patilpęs 25 ir 26 num. szių metų straipsnis „Rusas apie lietuvius“, verstas iz rusiszko straipsnio „O litovcach Suvalkskoj gubernii“, raszyto V. Moszkovo, sanario ir sandarbininko Imperatoriszkos Rusiszkos Geographiszkos Draugystės. Tasai straipsnis atspausdintas minėtos Draugystės organe „Živaja Starina“ (laida I, metai 12), o 3—16 gegužio 1902 m. buvo perskaitytas susirinkime Ethnographijos skyriaus Geographiszkos draugystės.

Iz Lietuvos.

Iz Mosėdžio, Telszių pav. (Nuo savo korespondento). „Vienybės“ No. 25 1902 m. žadėjau trumpai savo laike paminėti apie szio valseziaus rasztininką (pisorių) poną Riepszų ir starsziną p. Antaną Paulauskį. Neperkratinėsiu jų dviejų gyvenimo aplinkybių su visomis izgalėmis, tik trumpai primisiu. Riepszus, atlikęs kariumenę, regis, kad Ilakiuose gavo vietą „uriadninko“. Kaipo lietuvis, jis

apsivedė irgi su lietuvaite. Bet ant nelaimės iz parėdymo Vieniaus general-gubernatoriau tapo apgarsinta, jog Lietuvo uriadninkai ir pisoriai Rymo Katalikiszko tikėjimo buti praszalinti nuo vietų, jeigu neprims pravoslavijos. Riepszus, nenorėdams duonos kasnio prastoti, priėmė pravoslaviją, o jo pati pasiliko pri senojo savo tikėjimo. Jis, matydamas, kad valseziaus rasztininko duona yra daug geresnė negu uriadninko, papraszt Telszių sprauininko, kad jam duotų vietą rasztininko, o kad praszymas būtų izsklaustytas, pridėjo nemažą kyszį (gniauztinį). Sprauininkas suteikė jam vietą Mosėdyje. Riepszus, atsibastęs į Mosėdį, trumpame laike suprato, kad ponas starszina, storastos ir vyrai laiko rasztininką už rodos davėją ir visų reikalų vedėją: patėmyjo, kad į valseziaus sudžias yra izrenkami tie vyrai, kurie dangiaus degtinės duoda „vibarniems“, kad toki sudžios kyszis ima ir kaltus izzteisina, o nekaltus apkaltina; girti, kaip sziauucziai, jie už sudo stalo svyruoja ir akimis degtinės praszo nuo kiekvieno; kas kaltas — nori teisiu palikti, o kartkartėmis tezia sveikinas su tais pacziaivyrais, vildamos „vziatką“ apcziuopti; susekė, kad ponas sudžios, kaip antycziai, ta kuoja į sekretną vietą, neva savo reikalo dingscziu, o iz tikrųjų jie teturi tą vietą degtinei maukti ir sukaldas su klientais daryti.

Riepszus davė rodą ponams sudžioms, kad jo valgomam jam kambaryje galėtų žmoniszkaus izzgerti ir su klientais pasisznekėti, o prie to ir pats p. Riepszus su savo pacziute galėtų burnelę izvilgyti. Roda sudžioms patiko ir po sziai dienai Mosėdžio girtuokliai — sudžios rasztininko rumuose drąsiai alų ir degtinę maukia, kaip tikri versziai pa-

lavas (pamasgas) traukia, o kas didesnį kyszį ir dangiaus žėrymų pastatyti gali, tas Mosėdžio valseziuje visada turi vrszų. Kadangi visokiame veikale dangiausia darbo turi rasztininkas su paraszymu „rieszenių“ (nutarimų), tai jo „vziatka“ atsako „vziatkai“ dviejų sudzių. O kad kartais ponas rasztininkas ragus pascato ir nenori sutikti ant dvigubos „vziatkos“, reikia 3 ar 5 rublius ekstra duoti, kad „rieszenę“ gerai sustatytų ir kaltasis apeliavodamas virsziaus negautų.

Gal ne vienas iz skaitytojų „Vienybės“ pamislys: ką valseziaus gaspadorius — starszina veikia, kad tokia teisybė valseziuis sude vieszpatauja?

Mielas skaitytojau! pasakyk, kas yra dabartiniame laike Mosėdžio starszina iz darbų, o kas iz vardo? Szitai A. Paulauskis iz Bakszczių, panorėjęs starszina tapti, kaip czia yra paprotys, stengėsi papirkti „vibarnuosius“, kad už jį atiduotų savo balsus. Bet kitas jį pergalejo, davęs dangiaus kyszį, ir A. Paulauskiui beteko tik starszinos kandidato garbė. Riepszus, matydamas A. Paulauskio norą starszinauti, pareikalavo, kad Paulauskis jam pažadėtų puse algos ir įplaukimų už prispaudimą peczeties ir kad nė mažiausio popiergalio netvirtintų kitur—kur, kaip tik kanceliarijoje. A. Paulauskiui sutikus ant rasztininko sąlygų, Riepszus netik padarė jį starszina ant pirmos tarnystės, bet jau ir ant antros paliko. Tokiu budu, Mosėdžio starszina iz vardo yra A. Paulauskis, o iz darbų rasztininkas Riepszus. Kiekvieną popiergalį raszo Riepszus ir lupa be mielazirdystės, nes kito keno raszytamė izzranda visokias ydas.

Ir starszina Paulauskis, Riepszui izzradus kito raszte kokią nors ydą: buk tai apsirikimą

ar neaiszkumą vienos literos, buk tai stoką formos, — tokių rasztų netvirtina, iki nebus parasyta paties Riepszaus.

Riepszus trumpame laike nuo Mosėdiszkių ant tiek prisilupo, kad įstengė nusipirkti Žebrokinę bei Dacinę melnyčią (maluną). —

Telszių Pliumpis.

Isz Butkiskės, Kauno gub. Pernai metuos pro Butkiskę inžinieriai izmatavo upę Dubisą. Dabar Eirogaloje yra izkabinti apgarsinimai, kad ateinančiuos metuos žada kasti bei gilinti Dubisą ir sujungti su upe Venta, kuri teka pro Vieksznis ir Mažeikius. (Gudai, drauge su atidengimu Vilniuje Muravjovo paminklo, „Mažeikius“ praminė „Muravjov“, bet gyventojai po senovės vadina Mažeikiskiais, o ne „Muravioviniais“, nors ant geležinkelio stacijos sžmėksza Muravjovo Koriko vardas ir geležinkelio tarnai szaukia „stancija Muravjov“).

Czia atsirado paskala, kad dar ir Dvyna (Dauguva) bus įleista į Dubisą ir tokiu būdu bus galima nuvažiuoti vandeniu isz Butkiskės į Rygą, bet apgarsinimuose apie įleidimą Dvynos į Dubisą nėra paminėta. Už dviejų mylių nuo Butkiskės Dubisa įteka į Nemuną po miesteliu Seredžium.

Szienautis Butkiszkeje dar nepabaigta, nes labai varginas yra szienapiūtės laikas: bemažo kasdieną lynoja. Szienas papiautas iszbuna po dvi sąvaites ant lauko. Nežinia kaip su rugiais bus, jei lijus nenustos, kaip juos reiks suvalyti. Varstas (vasarojai javai) ir rugiai gražūs ir geri iszrodo, kad tik suvalymui jų butų giedra.

Isz Eirogalos, Kauno gub. 4—17 Liepos ugnis aplankė Eirogalos miestelį, naktovidu paszluodama triobas ant Kauno traukiancziosios ulyczios.

Sudegė 8 gyvenimai gaspadorių, 16 metų vokietukas, daugybė kiaulių ir keletas kitų gyvulių. Visi vyrai nakvojo pievose, kurios yra toli nuo miestelio; dėlto nieko nebuvo ant pagalbos ir gesinimui ugnies.

Nepliuszkis.

Kunigas—žandaras.

„Lietuvos“ 31 num. tapo praneszta isz Panemunėlio, Zarasų pav., apie aresztus dviejų vaikinų Marczionio ir Kvedero ir iszvijimą J. Szirvydo, — ko priezastim buvo kun. Szereivo įskundimas (žiur. 33 num. „Vien.“). Dabar kun. Szereivas siunta ir isz kailio nerias, kaip tie vaikinai tapo paleisti. Mat, jis mislyjo ir net apsiputojęs visoms davatkomis szaukė, kad szie nebe matysią szio kraszto. Girdi, jis atradęs siulo galą „prakeiktos sėklos bedievystės ir socializmo“ ir turėsiąs isz szaknių iszrauti. Policija, iszkvostinėjus vaikus ir pamacziasi, kad jie toki pat kaip ir kiti ir suvis vieszpatystei „nepavojingi“, paleido juos, užduodama didžiausią smugį kn. Szer. savmylystei. Dabar jisai per naktis nemiegas, vaicszčiojas po kambarį ir dantis grieždamas szaukia, kad dar czia ne galas esąs: supraskit, dar po jo galvą tebesibaldo mislys naujų judoszyszių.

Mieli vientaucziai! Ar gi tai jus nepratrįsite akių ir nepamatysite, kokį pavojingą sutvėrimą jus savo paszonėje laikote, kurs kas valanda taikstosi jus įkasti! Ant Szirvydo baisiausius kalnus griauana, skleisdamas kuobiauriausias apie jį paskalas, o jo vargszė moteriszkę visokiais budais gąsdina, kad jis ją iszduosiąs policijai, turtus iszparduosiąs ir ją į Siberiją iszsiųsiąs, nes už kaltybes vyro (kokias?) ji turinti atsakyti. Dabar spreskit, mieli viengencziai, ar tas kunigas turi sveiką protą, teip

pasielgdamas? Tokias kalbas tik piemens tegali kalbėti. Policija, isz savo pusės, teipgi Szirvydo moteriszkęs neužmirszta ir beveik kasdieną aplanko, besiteiraudama, kame jos vyras. Jie dar vis nesitiki, kad Szirvydas butų iszvažiavęs į Ameriką; sako: „turbut, tebesislapsto czia pat!“ Galiaus, gavę du laiszku, raszytus isz Amerikos pas paczią, sziek tiek isz tos pusės nusiramino. Mes gi, parapijonai, kurie mylim apszvietimą, labai iszsiilgome Szirvydo. Su jo iszeivyste, užsileido mums szviesos saulė, isziro mūsų ratelis aktorijų naminiems spektakliams ir visi, kaip prislėgti kokio akmens, laukiam, kas isz to visogi iszeis. Kunigai, užgynę mums skaitymą knygų, laik raszčių ir perstatinėjimą dramatiszkų veikalų, vieton to nieko naujo nedavė. Paliko mums dabar girtuoklystę ir kazyros, už ką valdzia nepersekioja, o dvasiszkijs pataikauna. Lyg tyczia, po szio lermo, kunigų iszkelto, pasirodė vaisius girtuoklystės sziam atsitikime: vienas girtuoklis isz Žilių, Velbasiukas, didis prieszas laikraszčių ir knygų, o podraug ir kunigų mylimas, prisigėrė ant vagzalo ir pakėles musztynes, pasiliko užmusztas. Bet mes, kurie keliamo pasiskaitymo vakarus, susirinkdami losziame vypsosinas, dainuojam, zaidziam, skaitom ir sznekam apie tėvynės ir mūsų paczių reikalus, — tie tapome iszkeikti ir iszduoti zaddarams! O, laikai! O, žmonės! Klausiu, ar gi toks kunigų pasielgimas neszaukia į dangų baisaus atmonyjimo? Ar gi ne kris ant jų aszaros mažų vaikelių, szaukianczijų: „mama, kur mūsų tėtė!“? Ar gi saldis jiems miegas, girdint vai-tojant vargszė moteriszkę iszvytojo vyro?! Broliai! Laikas susiprasti ir pradėti mokinti tokius sažinės pardavikus, nors jie ir nesziuoja ilgus juodus ru-

bus. Neklausykit jų pamokslų, neikit į farizėjų bažnyčią, neduokite jiems kalėdos.

Kregždunaitis.

Isz Londono.

Lietuvių demoralizatorius (papiktintojas) kun. Szlamas jau gavo kardinolo „daleidimą“ grįžti atgal į Kauną. Priežastis tokiam „daleidimui“ buvo paties Szlamo netaktika, užsiėmimas nekunigiszku darbu, kur pats sav kilpas pasistatė. Kilpomis buvo jo iszleistas apgarsinimas (neva nuo komiteto) ant 22 berželio, kur jis kvietė „parapijonus“ prie įrengimo stalioriszkos darba-vietės, ir baigimo įrengti kliubą (karczią), ir iszniekinimas lenkų kunigo įvardyjant ir jo minyszkių, o kuris pateko į kardinolo rankas. Kardinalui nusiuntė tą apgarsinimą lenkų kun. Foltin su pasiskundimu ant Szlamo už nuplėszimą garbės. Lenkų kun. nieko nesigaili ant Szlamo, kad tik jį iszkraustyt isz Londono, kad paskui vėl kirptų lietuviszkas vilneles. Szlamą szaukė gen. vikarijus T. Fenton ant pasiteisinimo ir parodė tą atsiszaukimą; Szlamas nepripazino ir visą bėdą nuvertė ant savo komiteto, net jį apszmeizdamas, kad tai labai neramus (very violent people) žmonės ir už jų darbą negalįs atsakyti, bet patvirtino apraszymą apie lenkiszkas minyszkas ir reikalavo, idant jos nesivalkiotų po lietuvius elgėtaudamos. Gen. vikarijus persergėjo Szlamą, pagrasinęs uždaryti jo bažnyčią. Szlamas numanė, kad tai Foltino darbas ir dėlto paraszė jam iszmėtinėjantį laiszką, iszdėdam lenkų kun. Lecherto intrigas nedaleisti lietuviams turėti savo bažnyčią, tai kaip viena mergina ir dvi moters, pasipiktinę isz lenkų kunigo ir nusiėmę ražanczių su szkaplieriais, įmetė į ugnį; toliaus, kaip dėl

lenkų intrigų lietuviai prisivinę liet. parapijos pinigais, kaip tai Barulis, Pilėnas ir Valaitis ir kiti, kurių ir šiaurien neatidavė, nė atskaitą ne išdavė. Toliaus vėl, kaip dėl lenkų intrigų Dr. Narkunas, Pilėnas ir Janczevskis norėjo sutvert socialdemokratišką parapiją. Katalikų „Žvaigždė“ raszo, kad Amerikoje susitvėrė atskala ateistų, kur prastas žmogus skaito miszias szventas ir pamokslus sako. Jeigu asz, girdi, nebucziau buvęs Londone, tai ir czia tokia sekta būtų atsiradusi; vadu tokios būtų buvęs P. Mikolainis, tyčia atvažiavęs isz Amerikos, arba P. Žemaitis...

Kiek lietuviai turėjo vargo ir kasztų iki atsiskyre nuo lenkų, kol įgijo savo kunigą? Bet nelaimė! Gavu ne kunigą, o tik tai neprisotinamą pinigrinkį, kuriam pragyvenimui per savaitę negana 5 svarų (\$25,00), kaip pats verkė 10 rugpiuczio. Kiek sunkiai uždirbtų lietuviszkų skatikų nuėjo ant niekų — neva pirktos bažnyczios? O kas vėl suvienys lietuvius, kuriuos Szlamas iszsklaidė? Kas juos pirmyn pastumės isz letargo, kur Szlamas vėl įmigdė, užgindamas skaitymą laikraszezių ir knygų?

Lenkų kun. Foltin „džiką“ szoka isz džiaugsmo, kad Szlamas taip nelemtai elgėsi. Net lietuviszškai mokinasi, skaito lietuviszškai evangeliją kas nedėdienis ir daleido lietuviams giedoti savo bažnyczioje iki soties. Pėtnyeczioims susirenka lietuviai į lenkų banyezią ir gieda kiek įstengia. Tokiu budu lenkų kun. apturi didesnę naudą ir geriaus gal užgandinti savo reikalus.

Demokratas.

„Mano kalte!“

Levas Tolstoj'us, prakilniausias doros mokintojas ir szeip viens isz didžiausių rasztinin-

kų, susilauks 9 szio rugsejo 74 metų amžiaus. Nuo nekurio laiko jis serga ir gydosį Kryme; vienog, jis nepaliauja rūpinęsis žmonių vargais.

Szvenceziausias pravoslavų Sinodas dar ankseziaus metė ant Tolstojaus prakeikimą už „pasiprieszinimą cerkvės mokslui“. Vienog, tas žmonijos užtartytojas vėl be baimės kečia savo balsą apgynime žmonių, nors už tai jį laukia caro ir jo tarnų rustybė.

Neseniai Tolstojus nusiuntė dviem rusiszkiam ministram — vidaus dalykų ir teisdarystės — rasztą, kuriame karsztai protestuoja priesz persekiojimą savo „draug-žmonių“. Jis vadina tą persekiojimą neiszingu, nenaudingą, žiauriu ir pirm visoko — neteisingu.

Toliaus Tolstojus raszo sziteip:

„Isz tikrųjų, tai tik asz vienas esu kaltininku, nes asz raszau knygas, platinanczias tokias idejas, kurias valdzia laiko už pavojingas vieszpatystei. Valdzia skaito už butinai reikalingą daigtą — su prievarta nusloginti viską, kas jai nepatinka: tai kodėl valdzia nenukreipia savo kirczių stacziai į patį „piktybės“ szaltinį arba szaknį, tai yra į mane?“

„Asz stacziai apreiszkiu, jog niekad nepaliausiu daręs tai, ką valdzia skaito pavojingu; asz visada darysiu tai, ką asz laikau už savo priderystę priesz Dievą ir priesz sąžinę.“

„Meldziu jus: nepamislykite, jog asz reikalauju nubaudimo manęs vietoje mano draugų tik dėlto, kad pasitikėcziau ant savo populiariškumo (visuomenės meilės) ir ant to savo padėjimo, kuris apsunkintų policijai persekiojimą manęs taip lygiai, kaip jus persekiote kitus žmones!“

„Asz esu toli nuo tos mislies, idant naudotis ypatingu (privilegiuotu) savo padėjimu; bet asz esu persitikinęs tame dalyke: jei valdzia isz-

tremis mane, įstums į kalėjimą arba kitokiu budu nubaus, — tai visuomenės nuomonė ramiai ir szaltai priims tą atsitikimą; net prieszingai: gyventojų didmena pasakys, kad seniai reikėjo taip padaryti.“

„Asz iszrandu, jog daug teisingiaus bus, jei jus nubausite mane, o ne tuos, kurie iszpažįsta mano mokslą. Asz meldziu jus: suvaldykite ir sumažinkite jusų smarkybę prieszai persekiotuosius“.

Kaip suko gudrias galvas caras su savo budeliais, gavę Tolstojaus laiszką, — sunku žinoti. Bet sztai jau baigiasi antras mėnesis nuō paraszymo to laiszko, o Tolstojaus dar niekas nejudina.

Kaip Kristus isz Nazareto, Tolstojus pats pripažino savę kaltininku: „mano kalte!“ Bet cariszki sudžios neiszdrįso pasielgti su grafu Levu Tolstojum, garsingu ir augszto kilimo žmogum, kaip žydų sanhedrinas pasielgė su dailydės sunum.

Ir visa caro galybė, visa jo despotizmo smarkybė nesugriaus to mokslo, kurį platina Tolstojus.

Senovėje galingas Persijos karalius Kserksas liepė savo vergams iszplakti vytiniais marės už tai, kad jos bangavo, neduodamos karaliaus laivams perplaukti.... Ir kas-gi? Marių vilnys be paliovos banguoja ir ritasi, kaip risdavosi pirmiaus. Kaip ir priesz karalių Kserksą, marės — galingos ir liuosos — yra didybės, nebaigtinumo ir nepasiliaujanczio judėjimo paveikslu.

Baisingas mongolų chanas Timur liepė iszbraukti nuo žemlapio kalną Gaurisankar už tai, kad jis toks augsztas ir status, jog Timuro pulkai negalėjo pereiti jį. Vienog, ir ik sziai dienai Gaurisankar stugso, status ir iszdidęs, ir ik sziol to kalno virszunę pasiekia tik ereliai.

Teip ir Tolstojaus mokslas

pergyvęs ir užgėdįs carų ir karalių neapykantą.

Didysis straikas.

Kapitalistai aklam savo užsispyrime pastatė savę ant iszjuokimo visam svietui. Vyriausias kapitalistų pravadyrius, G. F. Baer, prezidentas Philadelphia & Reading geležinkelio, paraszė savo laiszke:

„Darbininko tiesos ir reikalai turi buti apginami ir aprūpinami — bet tai turi daryti ne koki agitatoriai, bet žmonės — krikszczionys, kuriems Dievas, nepabaigtoje savo mandrybėje, pavedė priežiurą ir globą ant savasties ir ant visų szalies reikalų“.

Toliaus isz Baer'o žodžių iszeina, kad dabar vieszpatauja straiiko vietose pats Visagalis Sutvertojas ir visos užmūszėjstės paeina isz Jo rankos, pagal „law and order“; o ką darbininkai daro, tai viskas esą „violence and crime“...

Net dvasiszkija iszsigando, iszgirdus tokį negirdėtą pasavinimą sav Dievo apveisdos.

Iszgarytojo bažnyczios prabaszczius isz Wilkes-Barre J. J. Curran vieszai užsipuolė ant tų keletu „krikszczioniszkių monopolistų“, kurie paglemžė sav kasykles Dievo vardan. Jis sako: „Jei mr. Baer savinasi dieviszką tiesą valdyti savo savastį, tai jis turi pripažinti angliakasiams dieviszką tiesą dirbti toje savastyje. Lygiai ir Pharaonas buvo turėjęs nuo dievų tiesą valdyti savo žemę, o vienog, Pharaonas rado amžiną guolį ant Raudonųjų Marių dugno“.

Kitas kun. B. H. Stauffer isz Buffalo sako: „Jei tokia, kaip Baero, nuomonė yra pas visus trustų baronus, tai nedidelis dyvas, jog atsiranda iszgąstingi ir tikri ženklai busianczio smarkaus susikirtimo tarp kapitalo ir darbo. Tokis savinimas sav tiesų, kaip Baero sakyta, gimdo socialistus spar-

cziaus, negu biezių karalienė spėja dėti kiauszinukus".

Tokių priesztaravimų ir užsipuolimų Baer gavo nuo daugelio kunigų ir szejp yvairių ypatų. Bet tas vargiai atves jį ant tikro ke'io. Tik gerai, kad svietas dasizinojo, jog „Dievo apveisda" guli kapitalistų kumszcioje.

Straiko dalykuose galėtų daugiausiai padaryti Pierpont J. Morgan, kuris yra kaip anglies, teip ir kitų trustų „karalium". Daugumas ir tikėjosi, kad Morgan, sugrįžęs iš Europos, padarys galą straikui; bet Morgan stacziai sako nebusią nėjokių derybų su darbininkais; kova, girdi, turi eiti iki savo galui.

Iszreiskimas tokių nuomonių, kaip isz Baero, teip ir Morgano pusės, sujudino vi suomenę ir daugelyje vietų kyla protestai ir reikalavimai. Susitvėrusi Wilkes-Barre, Pa., „Public Alliance" su rustybe, bet teisingai klausia prezidento Roosevelto: „Ar ponas Morgan yra kuo didesniu už Amerikos tautą? Ar p. Morgan turi daugiau galybės už Suvien. Valstijų valdžią? Atėjo laikas, kad ir tauta pakeltų savo balsą. Atėjo laikas, kad tautos balsas būtų iszklaustytas. Devynios dalys isz deszimties mūsų tautos paduoda skundą ant trustų karaliaus tautos iszrinktiniui—prezidentui".

Kompanijos taikosi pradėti darbą su skebais, atvežtais isz kitur. Kapitalistai monys ir straikuojanczius darbininkus grįžti darban; jie vilios per savo sznipukus ir agentus, per visokius melagingus atsiskaukimus ir pasiulyjimus.

Dar kartą sakome darbininkams: sergėkitės tokių vilionių ir monyjimų, nes tai yra kilpos visai darbininkų unijai ir kiekvienam darbininkui skyrium; netikėkite nė vienam žodžiui, iki negausite tikros žinios isz unijos kanceliarijų.

Kad kompanijoms nepasi-

seks apgauti darbininkus, tai jos turės iszpildyti unijos reikalavimus ir tada visi grįsz į darbą ant geresnių sąlygų.

Kankintiniai, žudytojai ir melagiai.

„Jums, kasyklių darbininkai, asz sakau: szitas žmogus, kuris guli negyvas prieszais manę, numirė už jus. Jis yra kankintinis už szventą darbo reikalą!" — teip sakė kun. McConnon, stovėdamas prieszais grabą, kuriame ilsejosi mainierio Patricko Sharpo kūnas.

Tą darbininką be mažiausios kaltės ir be jokios priezasties perszovė szerifo pagelbininkai, kompanijų samdininkai. Atsitiko tai Nesquehoning, Pa., 18 rugpiuczio; penki depucziai ėjo į kasyklę; Sharp, kaip straiko vadovas, prisiartinęs prie jų, pradėjo įkalbinėti jiems gražiu ir žmoniszku būdu neit į kasyklę, bet velyt laikyti savo brolių darbininkų pusę; depucziai nieko neatsakė ir tylėdami ėjo į kasyklę; vos tik priėjus prie szafto, viens isz depuczių, iszitraukęs revolverį ir nieko nesakydamas, szovė į Sharp'ą nuo szeszių žingsnių tolumo. Kulka pataikė į paczią szirdį ir Sharp krito negyvas tam pacziam daigte.

Žmonės įtaisė tam kankintiniui, gali sakyti, karaliskas laidotuves. Szitoje szalyje niekad nebuvo matyta teip iszkilmingai laidojant žmogų. Visi aplinkiniai miesteliai uzdarė tą dieną krautuves ir salionus.

Minia susigraudino, kada kun. McConnon suszuko: „mes apverkiame sziądien žmogų, kurs nuszautas szuns vietoje".

Ką gi veikia szitam atsitikime „Apveisdos pastatyti globejai"? Pirmucziausiai kapitalistai liepė visiems laikraszcziams primeluoti, kad už viską kaltas esąs pats Patrick Sharp; antra, prisakė gen. Go-

binui užleisti visą „Panther Creek" klonį milicija ir saugoti jų samdininkų gaujas nuo žmonių kerszto; treczia, jie su painiojo sudzias, kad iszgelbėti žmogžudį, perszovusį Sharpą, nuo atsakymo; czia jie elgiasi su neiszpasakytu gudrumu: kaip kaltininkus, pastatė tris depuczius, isz kurių kiekvienas giriasi, kad tai jis perszovęs Sharp'ą (o szauti galėjo tik vienas, nes tik vienų—viens szuvis buvo paleistas); dabar sudui liekti arba visus tris apsudyti (du nekaltai), arba visus tris paleisti (vieną žmogžudį); kompanija, žinoma, turi papirkus visokius nenaudėlius, kurie liudyja sude, kaip kompanija liepia.

Panaszių atsitikimų, kaip su Sharpu, buvo daugel vietose, tik jie ne teip baisiai užsibai-gė. Gana priminti Duryea'os atsitikimą, kur deputy be jokio reikalo szovė į sėdintį žmogų Jurevyčzią ir perszovė jam szlaunį. Pottsville'je bosas Wheatley perszovė koją 19 metų vaikiniui, nes buvęs „piktas" ant straikierių. Bluefield, W. Va., policistas Fanning perszovė pastorių Cook'ą, laikiusį straikierių pusę.

Vienas atsitikimas jau stacziai ypatingas. Ties miesteliu Jermyn,Scrantono apielinkėje, buvo paleisti isz pasalų szuviai į kompanijų bernus — bosą Connolly ir darbininką Crosmaną. Žinoma, kapitalistų lakraszcziai sumetė visą atsakymą ant straikierių, o kompanijos paskyrė \$1000 atpildymo tam, kurs suseks tuos straikierius, ką szaudė jų bernus. Kas-gi buvo per piktumas kompanijoms, kada patys straikieriai sujieszkojo tikrą kaltininką: tai buvo nė daug, nė maž, kaip jų paczių bernas, „anglies ir gelezies policistas", Franck Decker!

Pažymėtinas yra szituose atsitikimuose angliszkių laikraszczzių pasielgimas. Nekuriose vietose (ir Wilkes-Barre'uos)

reporteriai ir korrespondentai yra tyczia susirisę į teip vadinamus „press ring"; tarp jų yra sutarimas iszvien meluoti ant darbininkų, o viską kreipti ant kompanijų naudos.

Kada Nesquehoning'e penki apginkluoti ir patentuoti galvažudziai perszovė beginklį ir ramų žmogų Patricką Sharpą, tai laikraszcziai praneszė apie tą atsitikimą, kaip apie „fatal clash": matai, netikėtai puksztelejo revolveris ir atsitiko priepuolis, o paskui „ginčas".

O kada žmonės teisingam įnirszime susirenka, idant sudrausti žudytojus, tai laikraszcziai neiszranda kitokių iszsi-tarimų, kaip tik „fierce riot" (nuožmus maisztas), „a wild, howling mob" (laukinė, staugianti gauja); jei žmonės pastumdo kokį skebą, tai ne kiteip, kaip „brutally" (žvėrisz-kai). Tikėti angliszkių laikraszczzių praneszimams anaipol negalima.

Straikai senoveje.

Darbininkų arba vergų straikai atsitikdavo jau žiloje senoveje. Įstatymai žiurėdavo į straikus, kaip į paprastą maisztą ir bausdavo straikuotojus labai sunkiai, tankiausiai nužudydavo.

Vėlesniuose laikuose, užstojus naujaijai istorijos gadynei, pažvilgis į straiką ir krikszcioniszkos ir ne krikszcioniszkos szalyse beveik neper-simainė. Sztai, 1495 m., Konstantinopolyje, užstraikavo kriaucziai ir siuvėjai turbanų (galvos apdangalų); skundas ant jų daėjo iki pacziam sultonui ir tas liepė pakarti 26 straikierius, o kitus atidavė į kariumenę. — Anglijoje, 1583 m., užstraikavo darbininkai, pristatyti nugriovimui vieno isz uždraustų kliosztorių: jie reikalavo pakėlimo užmokes-ties už darbą; daug straikierių buvo nužudyta, o kiti sukim-

sztį į kalėjimus. — Ispanijoje, 1593 m., murininkai, pristatyti dirbti prie karaliesko palociaus Escorial, pametė dirbę, reikalaujami geresnės užmokesties: daugelį iš jų nubugdė prie sunkių darbų, o kitus išžtrėmė į Ameriką. — Kynuose, 1625 m., pakilo straikas tarp darbininkų prie arbatos; jie reikalavo augštesnės mokesties: savininkai arbatos liepė visus juos iškarstyti. — Petropilėje, 1705 m., darbininkai, užimti prie statymo laivų, pareikalavo trumpesnio darbo; caras Petras Didysis liepė 7 straikierius pakarti, 127 išbugdino į Siberiją, o 952 padavė į kariumenę.

Toks padėjimas tęsėsi iki pradžia 19 amžio; nuo to laiko Vakariniėje Europoje valdžios pradeda pripažinti darbininkams tiesą straikuoti. (Placias žinias apie straikus skaitytojas gali rasti 4 num. *Darbininkų Balso*).

Rusijoje, vienog, straikas iksziol skaitomas sunkiu prasižengimu, prie to dar politizku, per ką už straikus baudžia ne sudas, bet valdžia, pagal savo norą ir upą. Net ir naujai užmąntam projekte pertaisymo rusiszko kriminaliszko kodekso — straikas, kaip ir iksziol, paskaitytas tarp sunkių nusidėjimų.

Didžiausia liuosybė straikuoti pripažinta bene po žvaigždėta Amerikos vėliava. Bet — pasigailėk, Dieve! trustų karaliai padarė iš tos liuosybės vieną tuszecią žodį. Trustų kumszczia ne lengvesnė už caro ryksztę, nes trustai spaudžia darbininką ir atvirai ir iš pasalų.

Suv. Valstijų sudžios (Jackson, Keller ir kiti) išleidžia nusprendimus, kuriais uždraudžia straikuojantiems darbininkams vaikszzioti po žemę ir kelius arti kasyklių; uždraudžia szuekėtis tarp savęs, o ypacz su dirbancziais kasyklėse žmonėmis; uždraudžia da-

liinti duoną ir maistą tarp straikuojanczių; uždraudžia darbininkų virszininkams pratarti į straikuojanczius žodį, suraminti ir sustiprinti juos; vienu žodžiu uždrausta: valgyti, szuekėti, vaikszzioti ir klausyti (pažiurėk straipsnelį „Pragaras“). Ant galo, tie sudžios vadinama darbininkus „vampyrais“ o jų vadovus sukisza į kalėjimą.

„Vampyrų“ vadinasi baisus draskantis naktų pauksztis, kurs, įleides visas savo kraujalakes pabukles į kokio gyvūno kūną, siurbia iš jo karstą kraują. Tokiais „vampyrais“ ir drakonais isztikrųjų yra tie sudžios, ką teip mindžioja teisybę.

Vienog, bus daug aiskiaus, pasakius, jog tie sudžios patys yra kompanistais, tai yra — kasyklių savininkais... Sztai kur szuo kartą!

Ne geriaus elgiasi ir kapitalistų bernai — gubernatorius su pagelbininkais, generolai su milicija ir t.t. Vyriausias milicijos gen. Gobin, kurs yra atitraukęs į Shenandoah, mokina kareivius: „pirma nuszauk, o paskui bus pažiurėta, ką nuszovei!“ Jis liepė badyti durtuvais ir szaudyti pasiprieszianczius vyrus; o jeigu moters ir mergaitės pasakytų pikta žodį, pamacziusios sukruvintus savo vyrus ir tėvus, — tai liepta kareiviams stvarstyti jas ir gabenti į bausmės urvus.... Tokia yra straikų liuosybė Amerikoje! Senovė ne kuosileidžia priesz mūsų gadybę.

Broliszka pagelba.

Išz lietuviszkų draugyszių dar nedaugelis suprato savo priderystę — skubinti su paszelpa broliams, kovojuantiems už darbininkų tiesą. Tais kovojuojais yra Pensylvanijos angliakasiai.

Parodysime czia paėiliui draugystes, kurios pirmutinės

atsiliepė ant brolių vargo.

Lietuvos Sunų draugystė išz Brooklyn, N. Y. \$25

Szv. Kazimiero ir szv. Juozapo dr., Brooklyn, N. Y. 40

Szv. Kazimiero dr., Boston, Mass. 10

Szv. Kazimiero dr., Plymouth, Pa. 25

D. L. K. Gedimino dr., Waterbury, Conn. 25

Viso \$125,00

D. L. K. Vytanto dr., Plymouth, Pa., nutarė szelpti nepasiturinczius savo sąnarius paskolėmis iki \$10 su ta sąlyga, kad skola būtų vėliaus sugražinta dalimis. Tą pat priėmė ir Kazimierinė Plymouth'o dr., apart to paskyrus ir aukos \$25,00.

Kiek tik bus praneszta apie surinktas straikierių paszelpai aukas — „Vienybė“ garsis tas žinias.

Czia dar kartą primename aukautojams, idant paskirtus pinigų siuntinėtų stacziai į centraliszka unijos kasą, po sziuo adresu: *W. B. Wilson, National Secretary—Treasurer, 1103 Stevenson Building, Indianapolis, Ind.*

Kitos organizacijos, kaip visoki politiszki kljubai arba valstiezių susidraugavimai, gali apversti surinktus straikierių paszelpai pinigų ant tokių dalykų, kurie nieko bendro su straiku neturi. Lietuviai, ypacz lietuviszkos draugystės, gali paczios apsirupinti rinkimu ir siuntimu paszelpo, be jokios tarpininkystės.

Pragaras.

Aną naktį, atsigulęs išz vakaro kaip visada, pabudau... pragare.

Apsidairęs aplinkui, įžiūrėjau, kad pragare viskas beveik teip, kaip ir tose vietose, kur asz paprastai gyvenu.

— Kokia tai szalis? — paklausiau.

Kas-žin koks ponelis, meilaus veido, atitarė, nesmagiai

sziurptelėjęs lupomis:

— Tai, mano vaikine, pragaras.

Turėjau iszrodyti nusistebejusiu, nes ant žemės gyvendamas, tankiausiai užmirszdavau apie pragarą.

— Teip, tai yra pragaro vieta; jei nori pasižiureti, tai asz tav parodysiu, kas czia yra labiausiai ypatingo.

Ne ką darysi — nurimau ir ėmiau sekti savo vediką. Eidams, patėmyjau jo rankose karabiną. Tas man iszrodė keistu ir dėlto asz paklausiau: ar visi pragare neszioja szaudykles?

Nusijuokė ir tarė:

— Palauk, o iszvyysi.

Buvome tuo kartu iszėję į atvirą vietą ir tę asz iszvydau didę daugybę vyrų, moterų ir vaikų.

— Koki tai žmonės? — paklausiau.

— Straikuotojai.

— Ar-gi ir pragare buna straikai?

— Lukterk, o iszvyysi.

I-z minios pakilo kymus murmėjimas. Žmonėms prisartinus prie mudviejų, iszgir-dau szaukiant:

— Duonos! duonos! Duokit mums duonos, iki pražusime!

— Ne man pacziam, — atsiliepė išz jų tarpo juodbarsdis drutokas vyras: — bet mano pacziam ir vaikams.

— Ne man pacziam, — sudejavo silpnas motinos balsas: — bet mano vaikams.

Ant kalvų sumirgėjo kitoikių žmonių buris; jie neszėsi pintines ir pundus su maistu; macziau statant tą viską ant žemės ir kvieciant alkanus varguolius pasisotinti. Ir varguoliai būtų atėję numarinti savo badą, bet į tą patį tarpą nuo kalvų nužengė kitas žmonių buris. Tie neszėsi atkiszę szaudykles.

Tie žmonės su szaudyklėmis pavarė szalin iszalkėlius nuo pintinių su duona ir grumojo szuviais net tiems, kurie buvo

atneszę maistą. Žmonės su pini-
tinėmis vis-gi stengėsi paval-
gydinti duona alkanus. Tada
prasidėjo sžadymas....

Szuviai nutilo; dumai pa-
lengva sklaistėsi ore, atsklės-
dami lauką, apdengtą kritu-
siųjų kūnais. Apginkluoti
žmonės varė sumisžusią žmo-
nių gaują; varė ją į tą pusę,
kur matyt buvo baisi, aptemus
murinė tioba, — visai tokia,
kaip kalėjimas....

Ginkluoti sargai tvojo žmo-
nių pečius vytiniais, kurie,
kaip žalciai, raitėsi ir dusgė
ore. Paklausiau vieno iš tų
sargų, koki tai vytiniai. Jis at-
sakė:

— Tai sudo uždraudimai
(injunctions). Juos gamina tę
ant kalvos, — sztai tie žmonės,
ką matyt jie iš czia su vam-
pyro sparnais.

Sžadant karabinams, vai-
tojant didžiam nusiminime mo-
tinoms ir klykiant vaikams
perveriančiais szirdį balsais,
— iszgirdo visi kvatojant už-
kimusia, gerkle Szėtoną, kuris
tuo laiku žarstė kreivais savo
nagais aukso kruvas už paaug-
sztintą anglies kainę.

Pratryniau akis ir apsidai-
riau, kaip priguli. Tai nebuvo
joks pragaras — tai ta pati
Pennsylvanija, kur straikuoja
dabar angliakasiai....

„Darbininkas“.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Kad
Pennsylvanijoje straikas yra
įsivieszpatavęs, tad visiems su-
prantama, jog mūsų broliams
darbininkams tę yra nelengva
naszta. Mūsų lietuviai, teip
kaip ir kitų miestų, karsztai
ruosziasi aukas rinkti paszelpai
nuvargintiems straikieriams.

Teisybė, czia buvo atsilan-
kę isz Wilkes-Barre, Pa., du
lietuviszki aukų rinkėjai, bet
mažai galėjo ką pririnkti, ka-
dangi vyrai, matyt, mažai pri-
pratę ir kas labiausia, kad
visai nežinomi lietuviszki vi-

suomenėi. Panaszus vyrai tu-
rėtų buti lietuviams žinomi per
laikraszėzius.

Minėti rinkikai pirmiausia
persistatė karziamninkams ir
su paskutinių pagelba buvo
perstatyti vietiniam miesto
mayorui. Vakarinis anglisz-
kas laikrasztis „Democrat“
trumpai apie minėtus vyrus
paminėjo, paduodamas jų su-
kraipytai vardu: Simkitis ir
Mentez. Simkitis ir Mentez
mažai galėjo ką surinkti, nes
ėjo, gali sakyti, ant aklosios.

Bet tiek to: Waterburiečiai
ir be to pilui sąjausmo savo
broliams darbininkams, kovo-
jantiems už savo tiesas; jie ne-
poilgo patys turės savo susi-
rinkimą, ant kurio nutars, kaip
geriaus suteikti pagelbą pri-
spaustiems nežmoniszku kapi-
talistų letena darbininkams.
Mums, lietuviams, reikia apie
tai rupintis, nes kiti jau nuo
pat pradžių rupinasi ir nema-
žai pagelbos jau suteikę yra.
Pirmutinė auka yra dvigubai
brangesnė!

Visi, kas gyvas, aukaukime
ant teip prakilnaus reikalo.
Tegul turtinėziai sudreba, pa-
matę darbininkų susiriszimą
ir tegul pradeda jau iszlaiko
mokintis giedoti „requiem ae-
ternam“, kuriuo reikės neužilgo
apgiedoti savo perdaug nežmo-
niszkus lėbavimus isz vargdie-
nio triuso. Jei asz bucziau
kunigas, tai nė vienam neduo-
cziau iszriszimo, kuris neaukau-
tų ant teip svarbaus reikalo.
Tegul tokiam netenka dan-
gaus karalystė, kuris nenori
savo brolių paszelpiti. Bet, ne
laimė! Ką mes skaitome apie
kunigus, kaip jie rupinasi apie
savo nelaimingas aveles?! Ru-
pinasi apjuodinti savo brolius.
Piemens, jus, piemens! Jusų
ganomos avelės vilkų apstotos,
o jus gelbstit vilkams, kad
aniems lengviaus būtų praryti!
Kaip toks darbās vadinasi?

Bažnytinis.

Willock, Pa. Pas mus lie-

tuvių yra 9 szejmynos ir gal
kita tiek pavienių. Laikrasz-
czius skaito, rodos, ne mažiau-
siai — koki szeszi: 2 „Vien.“,
2 „Lietuvą“ ir 2 „Saulę“. Su
geresniais norais lietuvių neat-
siranda, o apie tautiszkus rei-
kalus nesupranta ir nesirupina
suprasti. Socijalistą jie laiko
už baisiausia žmogų: į didžiau-
sią žmogžudį jų akys ne su to-
kiu baisumu žiurėtų, kaip į
socijalistą.

Atliekamą nuo darbo laiką
paszvenčia vien tik alų-
cziu: ant alaus nė pinigų ne-
gaila; gerdami kaip kada po
truputį pasimusza. Tai toki
pas mus lietuvių užsiėmimai.

Skaitymas geresnių knygų
yra jiems baimė ir „bedievys-
tė“. O alų maukti — tai gal
„dieviszkas“ užsiėmimas? arba
susikruvinti? Teip elgdamiesi,
mes savę zeminame ir niekad
szviesos neregėsime.

Pas mus darbai vien tik
anglių kasyklėse. Dirba vi-
dutiniszškai; kaip kas ir labai
gerai uzdirba. Darbą gauti
nelengva; kuris su paczia ima
grinczią, tai tas greit gauna
darbą. Vienatinė krautuve
visokių daigtų priguli kompa-
nijai, kuri viską brangiai ro-
kuoja. Kitokiems vertelgoms
vartai beveik uzdaryti: norint
ką įvežti, turi vartus pirma su-
laužyti.

Dieną 16 rugpiuczio, suba-
toj, kasyklėje N. 2 suzeidė
žmogų (italą); nespėjus ant
virsziaus iszvest, numirė. Uz-
muszė ne darbo ruime, bet ant
įeigos, kuri turi but nuo pavo-
jaus apsaugojama. Darbą
dirbo „kompaniezną“.

Niekaszas.

Union City, Conn. Mūsų
miesto liejinyczioje sustabdo
darbą kas metai liepos mėne-
syje ant kokių 10 dienų, dėl
suvedimo skaicziaus. Daugu-
mas, turėdami liuoso laiko,
pasilinskmino visai gražiai, su
pilnu protu. Bet nekurie mu-
sų vyreliai tą laiką praleido

su graudumū. Prisitraukę
per sotį raugalo, jie pakėlė
kartą barnius, o ant galo ir
musztynes. Į pagelbą atėjo
sargas su žibancziais knypkiais
ir suaresztavo. Vieną pasodi-
no į tamsiąją iszsimiegoti, o ant
rytojaus jis užsimokėjo \$15,90.
To vyrelio pati (turbut, vie-
nokio palinkimo) prigundė vy-
rą, kad jis ir anuos suaresztuo-
tų; sako: kad tu užsimokėjai,
tegu ir anie užsimoka. Vyrelis,
paklauses tokios rodos, iszėmė
warrant'ą ant keturių vyrų,
kurie užsimokėjo po tiek:
\$15,05, \$16,34, \$11,73 ir \$10
— iaz viso į dvi dienas užmoke-
jo miesto valdininkams \$69,02!
Kas-zin, ar nebutų buvę ge-
riaus, jei už tuos pinigus būtų
savo vaikelius aptaisę, kad ne-
vaikszeziotų po gatves pusnuo-
giai, kaip dabar matyt; arba
kad būtų nors treczią dalį pa-
aukavę ant sav ir kitiems nau-
dingų dalykų, — tai būtų su-
silaukę pagyrimo nuo visų lie-
tuvių. O dabar padarė sar-
matą sav ir kitiems to mieste-
lio lietuviams.

Reikia czia pasakyti, jog
teip elgiasi tie, kurie į zoko-
ninko skvernus įsikabinę. Kei-
sta, kad mūsų miestelyje tie
žmonelės, kur Dievą glėbyje
laiko, tankiausiai ką negražaus
padaro (nesakau, kad visi).

Galop, turiu dar paminėti,
kad yra czia du lietuviszki
karziamninkai, kurie painio-
ja mūsų reikalus, nors isz lie-
tuvių minta. Jiedu norėtų
pravadyriauti ir savaip viską
versti. Tikiuosi, kad broliai-
lietuviai mokės patys vesti sa-
vo reikalus, be nereikalingos
pagelbos. *V. Baratinskas.*

Spring Valley, Ill. Mūsų
miestelio lietuviai mė-
gina sziuo-tuo atsizymėti
vieszuose darbuose. Nors dar-
bas eina gana sunkiai ir ne-
sparcziai, tacziaus ir mes įsten-
gėme pridėti keletą plytelių
prie tautiszku organizacijų.

Gyva pas mus nuo seniaus

Tėv. Myl. Dr. kuopa; buvome prisidėję prie aukų ant Paryžiaus parodos, o paskutiniame laike sutvėrėme ir Susiv. Liet. Am. kuopą, kurią žadam remti ir stiprinti, kiek įveikdami.

Atvedimui mūsų brolių į supratimą daug derėjo draugystė po vardu „Sunų Lietuvos Didvyrių“, kuri pastatyta ant laisvų pamatų ir ant broliškos meilės; ji nevaržo niekeno sąžinės ir pripažįsta kiekvienam žmogiszkas tiesas.

Toji draugystė iš pat pradžių turėjo daug nukentėti nuo menko supratimo žmonių, o ypacz nuo dvasiszkijos. Taisai neapkentimas iš dvasiszko tėvelio pusės aiszkiai pasirodė ir sziose dienose. Apsirgo mūsų draugas Liudvikas Navikas — vyras doru pasielgimo ir teisingo budo; pakviestas kunigas nenorėjo ateiti pas ligonį ir suteikti paskutinį patepimą, pagal mirsztancio norą. Reikėjo szauktis net į vyskupą, idant prispirtų mūsų kunigą iszganyti tą nekaltą žmogaus duszelę. Ir už ką kunigas to žmogaus nekentė? Už tai, kad tas prigulėjo į „Sunų Lietuvos Didvyrių“ draugystę, kurios užduotim yra rupintis ne bažnyčia, tik tautiszkais reikalais; kunigo akyse Navikas buvo prasikaltęs ir už prigulėjimą prie Tėv. Myl. Dr. ir Susiv. Liet. Amerikoje.

Pagulėjęs ligos patale penkias sąvaites, tas mūsų tautietis persiskyrė su sziuo varginogu svietu 12 rugpiuczio dieną, turėdamas 38 metus amžiaus. Paliko naszlę — moteriszkę, sunų ir dvi dukteris giliam nuiliudime.

Visi pažįstamieji ir draugai apgailauja velionį, kaipo dorą žmogų ir gerą szeimynos tėvą; visų szirdyse jo atmintis neiszdils.

Kunas palaidotas 14 rugpiuczio; lydėjo į kapus „Sunų Liet. Did.“ ir „szv. Juozapo“ draugystės. Lai bus jam lengva žemelė! *M. Bendorius.*

Chicago, Ill. Užėjus straikui kietojo anglyje, atvažiavau į Chicago, kur ir gavau darbą iš pirmos dienos pridažymo odų. Pabuvus man apie du mėnesiu, darbininkai pradėjo tvėrti uniją; sumanesniejie prikalbino menkiaus suprantancziuis ir beveik visi prisiraszė. Atsirado ir tokių neiszmanėlių, ką ne vien nesiraszė, bet nuėję pas bosą, pasakė apie darbininkų vienyjimąsi. Bosas, žinoma, pabugo ir užmanė iszsklaidyti uniją, pavarydamas darbininkus po vieną, o į jų vietas priimdamas negrus (murinus). Bet tas ne daug ką užkenkė, nes visgi didesnė dalis prigulėjo prie unijos.

Vieną kartą senas darbininkas Juozas Smith, nuo 15 metų jau dirbęs toje paczioje dirbtuvėje ir prisiraszęs į uniją, ėmė kalbinti nekurių airių — neunijonistą, kad prisiraszytų į uniją. Tas pradėjo visu balsu rekti, jog jis unijos nepripažįsta ir „visus iszsvysias isz darbo“. Teip ir buvo. Isz dirbome dar 2 mėnesiu ir sztai 11 rugpiuczio visus unijonistus atleido nuo darbo; skebsas — airis, žinoma, pasiliko. Bosas tikisi, kad žmonės, iszsigandę, pames uniją ir grįsz į darbą. Pamatysim, kaip virs toliaus.

Savininkai dėlto bijosi unijų, kad jos veda darbininkus į vienybę ir supratimą. Pavienius-gi darbininkus kapitalistai skriaudžia kaip nori. Tas pats senasis Smith pasakojo man, kad seniaus mokė davo szitoje dirbtuvėje po \$2 ant dienos; vėliaus numuszė ant \$1,70, o dabar moka tik \$1,50 ant dienos; be to dar reikia isz savo uzdarbio turėti pirsztines, nes be jų dirbti negalima — dažai labai ėda rankas.

Toje dirbtuvėje lietuvių mažas skaitlius; daugiausia vokiezių, paskui lenkų; airių yra mažai, bet tie akliausi ir

nedoriausi žmonės, — jie labiausiai ir vienybę ardo.

Darbininkai! riszkimės į unijas: per unijas mes pergalėsime skriaudą ir neteisybę.

P. Virbickas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Nuo Liepos mėn. likosi	470,26
Chicagos kuopa įmokėjo	1,85
V. Burba Spring Valley, Ill.	60
Jonas Vizniauskas „ „	60
F. Vokietaitis, Shelton, Conn.	2,50
už Raulin. tikietus	2,50
Ant. Adomaitis E. St. Louis, Ill.	30
(metinės)	30
Union City, Conn. kuopa įmokėjo	5,40
Baltimores, Md. „ „	11,90
Traverse City, Mich. „ „	6,00
Allegheny, Pa. „ „	8,00
A. Olszevskis, už 100 egz.	15,00
„Kaip sutaisytas žmogaus kunas“	15,00
J. J. Pauksztis, Plymouth, Pa.	2,25
už Raulinaiczio tikietus	2,25
J. Naujokas, New York	60
Ant. Meszlis „ „	60
	525,86
Laiszkams markės	26

Liekasi kasoje 525,60

A. Olszevskis.

Susivienyjimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie Susivienyjimo Liet. Am.

Shelton, Conn., 59 kuopa.

Antanas Viltrakis
Antanas Anckaitis
Marė Anckaitienė
Elzbieta Sinkevycziutė
Juozas Sinkevyczia
Magdė Sinkevyczienė
Pranas Vokietaitis
Motiejus Vokietaitis
Juozas Vokietaitis
Jonas Balsis
Silvestras Taruszka
Aleksandra Taruszka
Ona Taruszkienė
Vincas Viltrakis

Marė Viltrakienė

Agota Tubaiczutė

Jos Linkevyczia prezid.

Ant. Viltrakis sekr.

Juozas Vokietaitis kasier.

New Britain, Conn., 26 kuop.

Ignotas Bracziulis

Antanina Bracziulienė

Wilmerding, Pa., 42 kuopa.

Antanas Ivanauckas

Marė Ivanauckienė

Jurgis Kundratavyczius

S. Boston, Mass., dr. Vytauto.

Stasys Ivoszkevyczius

Jonas Barezas

Izidorius Parnarauckas

Jonas Vizgirdas

Stasys Pecziukonis

Vaclovas Kazlauckas

Antanas Milius

Jurgis Kvietinskis

Bridgeport, Conn.

Emilija Bermkiutė

New Britain, Conn., 34 kuopa.

Antanas Valinczius

Juozas Tutlis

Mikas Valiukonis

Povylas Sakalauckas

Jonas Skritulskas

Magdė Skritulskienė

Brigida Skritulskiutė

Juozas Tarutis

Vincas Dziarvus

Tamoszius Zdancziukas

Pijuszas Devukaitis

Kazys Kochanskis

Stanislovas Pranaitis

Marė Pranaitienė

Raulynas Petrauskas

Veronika Petrauskienė

Juozas Babulevyczia

Jurgis Javinskis

Vincas Pakaszis

Matijoszius Naimonas

Juozas Vedutis

Jonas Jankauckas

Brooklyn, N. Y. 38 kuopa.

Antanas Stanynas

Jonas Kijauckas.

T. Astramskas,

S. L. A. sekretorius.

Reikalingas mokintojas

mokinti lietuvius vakarinėje miesto mokslainėje lietuvis, kuris galėtų buti atsakantis ir kad galėtų iszduoti egzaminą mokslainių komisijai — tegul atsiszaukia.

Lithanian Citizen Association,
Box 43 So Boston, Mass.

Isztrauka isz laiszko užmirszo rasztininko.

Buenos Aires, diena 21-6. 02m.

Guodotinas Santėvieti!

Tamistos mielajį rasztelį su keliais doleriais, raszytojį 11—12 dieną balandžio, apturėjau 21 gegužio vakare, prie žiburio, tai-gi į 39 d. po iszsiuntimo. Szirdingiausiai dėkavoju visiems davėjams centų, kurie teikėsi suteikti man paszelpą, pavierdami juos.

Tikėkite, jog ta sėkla mielaszirdystės ne puolė ant nederlingos žemės, ir kad iszduos ji gerą vaisių, nėra asz n' esmi dar teip nuplikęs, kad neiszstengčiau iszsimokėt isz savo skolų, — jeigu tik staiga, isz pasalų, giltinė ne atgabės mano ir dvasia kuno neapleis; nes palikau, įzengdamas į peklas (į bepročių namus), tris sklypelius žemės mieste La Plata, ant kurių galima pastatyti 8 namus; už tą žemę užmokėjau 2,000 dolerių auksu. Tos žemės nieks negalėjo suėsti be mano žinios: jeigu valdžia pardavė už neužmokėtą per 13 metų czyžę arba padotkus, negalėjo visų pinigų užgrėbt, turėjo likusius padėt į banką: todėl, kad ir už pusę prekės butų pardavus, vis turėjo likt nors 1,000 dolerių: tai-gi tikiuosi, įstengs iszlysti isz skolų, kurių neturėjau ir neturiu daugiau, kaip tik pavierytojams Sziaurinės Amerikos gentainiams Lietuviams, ir ke liems Mozurams ir Lenkams.

Nerugokit už teip ilgą užtrukimą su atraszu pasidekavojimo už Tamistų geradėjystę: ne mano tai kaltė. Esmi silpnas — sergu ir gulėdamas szaltoje pasziurėje, raszau sz rasztą, laikydams popierą rankoj. Kencziu sopulius viduriuose, galva nuolat skauda, o kartais ir svaigsta, isz dalies apkurtau, ba ir ausys nesveikos. Kas pekliszkas kanczias supras ir atjaus, kurias asz kencziau per tiek metų? Esu

silpnas, jau ir vaikszeiot negaliu, kartais, svyrudamas, padarau kelis žingsnius į latridę. Dantų neturiu, neįkandu bulkos, nepavilgęs skystime. Kad galėčiau, pagal savo norą, rast maistą, gal dar ir pasitaisyčiau.

Norėdamas pasidrutint, pradėjau už prisiųstus pinigus mažumą cukraus ir kavos pirkinėtis. *J. A. Viztalius.*

Prie szitolaiszko „Lietuvos“ redakcija pridėda tokį patėmyjimą:

Tokį mat vargą kenczia vienas isz seniausių mūsų rasztininkų, o mes, skaitytojai jo rasztų, apie vargus rasztininko mažai paisome. Surinkome porą dolerių ant tabako, bet žmogui ne tabako reikia, tik valgio geresnio, negu jam duoda gydinyčia.

Prie „Liet.“ patėmyjimo galima pridurti paraginimą: nepaliauti rinkus nors smulkias dovanas A. Viztaliui, kurs daug dirbo, daug kentėjo ir visa savo esybe buvo ir yra pasiszventęs savo tėvynei, tautai ir kalbai. Bijomės kreiptis su tokiu paraginiu į tuos tautiecius, kurie yra pasidavę vienpusiszcai įtekmei. Rodosi, mielaszirdystės jausmas ir bro liszka meilė neturi buti gesinami niekame ir niekada. Vienog, rinkimas aukų „Viztaliui ant tabako“ buvo iszjuoktas tulam lietuviszkam laikrasztyje. Su koku siekiu? Kas kiek mokinosi galėtų atsimiti lotyniszka patarlę: „miserum est miseris insultare“ (niek szystė yra — tyeziotis isz nelaimingųjų).

Jeį, skaitytojau, geriaus supranti bro liszka meilę — dauk savo skatiką.

Socialistai Chicagoje.

Vietiniai socialistai subrusdo triustis isz visų pajiegy, iszkindami nesuprantantiems žmonėms socializmo siekius ir užduotis; jie iszrodinėja re-

publikonų ir demokratų „geradėjystės“. Sztai republikonų valdžia siunczia miliciją ant darbininkų, reikalaujančių geresnės užmokesties, liepia jai szaudyt, o kongrese jokių žmonių praszymą ne iszklauso, lyg kad butų kurtiniais ir nebyliais. Ir dėlko-gi mes duodame jiems balsus?

Chicagoje yra 24 organizatoriai socialistiszkos partijos (sziuosmet yra viltis apturėti balsų trissyk tiek, kaip kad anais metais). Taigi kalbėtojai, kurie gerai supranta socializma ir gyvenimo klausimus iszaiszkina kiekvienam žmogui, kurs tik maloni suprasti.

Isz tų visų kalbėtojų pritinka didžiausia garbė organizatoriui ir kalbėtojui p. E. M. Stangland'ui, kursai pervirszyja kitus savo sandraugus. Kalbas laiko sziokiomis dienomis vakarais nuo asztuonių iki vienuoliktai, o nedėdieniais vieni pradėda nuo trijų iki szeszių, o kiti teippat, kaip sziokiomis, nuo asztuonių vakare.

Darbininkiszkas laikrasztis (angliszkas) „The Chicago Socialist“ garsina savo skiltyse visus kalbėtojus, kur ir ant kokių gatvių kas sakys kalbas.

3 d. rugp., 8 val. vakaro, sakė kalbą guodojamas visų socialistų p. E. M. Stangland'as. Kalba traukėsi tris val. laiko; žmonių buvo susirinkę keli tukstancziai ir visi jam pripazino teisybę rankų plojimais.

Privesiu czia jo kalbos turinį; pirmais žodžiais buvo jo paaiszkinimas žmonėms, ar yra reikalingi ir naudingi mums religiszki susirizimai, kokius turime szia dien. Kalbėtojas iszranda naudingesniu risztis į socialistiszkas kuopas, ragina mokintis suprasti savo reikalus ir pazinti savo nedraugus-iszrinktinčius, už kuriuos mes atiduodame balsus, o jie, įsigavę į kongresą, į sudžias, mus visai užmirsza.

Kada mes, ne įstengdami

sunkų jungą paneszi, pareikalaujame didesnės užmokesties, nors po kelis centus ant dolerio, tada kompanijos susizino su valdžia, o mūsų iszrinktiniai republikonai, turėdami savo rankose galybę, užsiunczia ant mūsų miliciją, liepdami iszszaudyti prieszgyneas. Szios dienos valdonų supratimas, teip republikonų, kaip ir demokratų, yra toks kaip ir maskoliszko caro: jeigu nepajiegi dirbti, tai atimk sav gyvastį!

Socialistiszkas davadas turi patobulinti ir pagerinti žmonių buvį.

Toliaus, sakytojas placziaus iszguldė socialistų programą. Isz to klausytojai įgijo aiszkesnį supratimą apie savo padėjimą. *K. Rutkauckas.*

Žmogzudziu armijos.

Kada darbininkai stena po sunkiu kapitalizmo jungu; kada valstieciai kenczia politiszka ir ekonomiszka priespauda; kada visi žmonės perdėm skėsta dvasiszkoje slogoje, — tuo pacziu laiku despotizmas, įsikunijęs teip vadinamose vieszpatystėse, laiko varu suvartytus didelius jaunų vyrų pulkus, atitraukęs juos nuo darbo, atėmęs nuo jų valstieczio tiesas ir prispyręs juos iszszadėti visų doriszkų ir žmoniszkų jausmų. Ar tos vieszpatystės vadinasi ciesorystėmis, ar karalystėmis, ar kunigaiksztystėmis, ar republikomis — visur ta pati sloga, visur ta pati neteisybė, tankiausiai paremta ant įstatymų.

Didzių-didžiausių szijų gadylių nusidėjimu turime vadinti nepasiliaujantį dauginimą ir stiprinimą kiekvienoje szalyje kariszkos galybės. Rusijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Ispanijoje priverstinai varo į kazarmes jaunus vyrus su nesubrenduiu protu ir kunu ir padaro juos „kareiviais“; Anglijoje ir Susienytose

valstijose tokius vyrus perka į nevalią už pinigus; vienam ir kitam atsitikime tiems vyrams uždraudžia turėti savo dorą, savo sąžinę: doriszkai, protiszkai ir kuniszkai juos įtrenka į despotizmo vergybą ir padaro dvasiszkais Lozorais. Juos varu mokina nelemto amato: kaip gudriausiai nužudyti kuo nodaugiausia žmonių.

Užlaikymas kariumenės vienoje Europoje pernai kasztavo 1342 milijonus dolerių. Ir tai tuomet, kada vaikams nėra kur, nė už ką mokintis; kada alkanų gaujos be prieglaudos slankioja po gatves ir vieszkelius; kada laukų ir fabriky darbininkai pusbadziu ganga riuoja už savo prakaitą... Mat, daugybė pinigų (Rusijoje vos ne pusė) eina ant užlaikymo kariumenės, įtaisymo kariszkų laivų, tvirtaviečių ir tt. Ant pagerinimo žmonių buvio neliekti nieko, nors visus pinigus sudeda tie patys žmonės.

Žingeidu bus, metus trumpą žvilgį, kaip didelės žmogžudzių armijos bent didesnė Europos vieszpatystėse.

Pradėkime nuo Rusijos, kur despotizmas remiasi vien ant militarizmo. Pernai (1901m.) europiszkioje Rusijos dalyje ir ant Kaukazo buvo: 627,000 pėstininkų, 117,500 raitelių, 138,000 artilleristų, szejp visokių kareivių 68,000, — isz viso 950,500; be to dar Azijoje caras turi: 83,000 pėstininkų, 14,000 raitelių, 15,000 artilleristų, 13,000 szejp yvairių kareivių, — isz viso 125,000; taigi visų-viso stovi po ginklu 1,074,000 vyrų, iszskiriant oficerus, kurių skaitlius isznesza 42,000. Paszaukus paleistinius kareivius, Rusija gali pastatyti karės lauke: 56,500 oficerų, 2,854,260 vyrų ir 730,000 arklių. Užlaikymas kariszkos galybės Rusijoje kasztavo pernai 258 milijonus dolerių.

Vokietija ant ramios gady-

nės turi prirengus žmogžudzių armiją isz: 24,134 oficerų, 80,642 unter-oficerų, 494,471 eilinių kareivių, 2190 kariszkų daktarų, 2829 szejp visokių tarnų; arklių turi 104,485 ir 3066 užkinkomas kanuoles. Vokietija iszleido pernai ant kariszkų dalykų 194 milijonus dolerių.

Prancuzija ant ramios gady nės turi tokią galybę: 29,998 oficerai, 543,538 vyrai; ezia nepriskaityti žandarų ir tautiszkos gvardijos pulkai, kurie teipgi įkunyti į armiją. Nors Didėji Revoliucija 1789 m. buvo uždegus Prancuzijoje liuosybės ir brolystės žibinczius, — tacziaus sziądien, nors budama respublika, Prancuzija seka paskui despotijas ir vis gilyn varo draugiją į prapulti. Kaip gale 18 szimtmeczio prikėlė ją isz prazuavimo vidutinėji luoma, teip pradzioj 20 szimtmeczio atgaivis Prancuziją darbininkų galybė. Pernai Prancuzijai parsiejo iszlaikymas kariumenės į 196 milijonus dolerių.

Austro-Vengrija turi savo kariumenėje: 18,677 oficerus, 336,502 vyrus, 62,839 arklius ir 1048 užkinkomas kanuoles. Užlaikymas iszneszė pernai 96 milijonus dolerių.

Italijos kariumenė ramioje gadyneje susideda isz: 10,916 oficerų, 234,481 žemųjų kareivių, 34,633 arklių ir mulų ir 870 užkinkomų kanuolių. Karei atsitikus, Italija pastatyta: 1) tikrojoj kariumenėj — 14,397 oficerus, 511,788 vyrus, 94,201 arklių ir 1242 kanuoles; 2) milicijoje — 5298 oficerus, 207,630 vyrų, 17,073 arklius ir 366 kanuoles. Ant kariszkų dalykų Italija iszleido pernai 76 milijonus dolerių.

Ant galo, „szesztoji“ isz didziųjų vieszpatyczių — Anglija — dar neįvedė priverstino atlikimo kareivystės: tų žmones vilioja į kariumenę, kaipo samdininkus, teip į tvirtzemio armiją, kaip ir į laivynę.

Angliszka kariumenė susidaro pagal reikalą; jos maž-daug buna 219,100 vyrų; be to dar Rytinėse Indijose visada stovi 73,000 kareivių. Tik prisiėjus ginti nuo prieszininkų savo slenksezius, Anglija pastatyta isz savo gyventojų 680,000 vyrų. Kiek Anglija iszleido pernai pinigų ant kariszkų — dalykų sunku ir įspėti: viena karė su burais iszoko jai į 1125 milijonus dolerių. Anglija gavo skaudų pamokslą, kad zudyti žmones biauuru ir... nenaudinga. Priimta, kad burų žuvo karėje su anglais daugiausia 8000: tad iszpuola, kad užmušimas kiekvieno buru kasztavo Anglijai \$140,425.

Psykologija.

(Žiur. 35 num.)

Nekurie zinovai liudyja, kad abelnai nėra užmirszties. Kartais po daug metų grįszta į omeņį užmirsztį patyrimai: tas liudyja dvasios ir kuno artymystę.

Užmirsztimas vadinamas esti normaliszkas arba ne, — pagal tai, kokiose sąlygose, aplinkybėse etc. ypata gyvena.

Priesz užeisiant ligai, vadinamai „paralyzius“ (stabas), atmintis progresyviszškai mažinasi, galop net apie valgį pamirszta, klysta skaitliavime, pamirszta, ką geidė pasakyti, kalboje susimaiszo ir suvis negali atlikti savo priderysezių.

Yra buvę toki atsitikimai, kad ypatos neatsimena tulų daigtų, kartais kokio darbo, arba kurią isz mokamų kalbų, arba szejp kokį užsiėmimą.

Po tulų vaistų, atsiminimas žymiai pasididina ir viena diena rodo pragyveni szimtą metų.

Atmintis artymai riszasi su smegenimis, kaipo fiziszku pamatu, ir visame sutinka su gulumu vagelių, ant pavirsziaus smegenų esanczių. Nes atminties tobulumas remiasi ant tų vagelių apstumo, tiesumo ir nedilumo smegenyse. Skaitlius

tokių vagelių smegenyse remiasi ant yvairumo, sukrauto daugumo idejų, lytinczių tą klausymą ir „tėmyjimo“ apglebimą.

Vagelių nedilumas remiasi ant paczių smegenų tobulumo, jų miklumo ir valaknelių (nerviszkų) gabumo sujungti idejas. Apstumas ir tobulumas paties kraujo, ypatos senumas ir daugybė kitų veikėjų prideda prie miklumo, kuriuo smegens užlaiko pajautimo įspudzius ir jų „draugus“.

Esame pirmiaus kalbėję apie atminties silpnumą senatvėje dėl priezasties pavargimo, vaistų etc.; taigi ezia atkartoti nėra reikalo. Ypatoms, ant kurių smegenų vagelės nepasiliekti, galima po keletą kartų tą patį klausymą užduoti, o jos suvis bus užmirszė, kad jau kartą ar daugiau buvo atsakyta.

Idant atmintį sutvirtinti ir padaryti ją veiklesne, reikia sudraugautų įstatymų arba patarimų daugiau priimti. Idant turėti gerą atmintį, reikia sutverti daugybę skirtų sąjungimų su kiekvienu patėmytu daigtu, idant kiekvienu isz jų galima būtų naudotis, kaipo raktu, geidžiant surasti atmintyje tą daigtą.

Žmonės geriaus atsimena tą, kas lyti jų užsiėmimą ir tėmyjimą, taigi žmonės aprubeziuoja savo atminimą. Apie ką nuolat mislyja, tą geriausiai ir atsimena. Daleiskime, užveisda ant stoties atmena stacijų vardus, attokumą vienos nuo kitos ir kuriuo laiku prie kurios trukis sustoja; prekėjas atmena savo pardavinių kainės ir kiti žmonės kitus daigtus, pagal užsiėmimą arba paprotį.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Leonas ir Malvina, Ereminai, praneszame savo gentims ir draugams, jog sabatoje, 23 Ruggpjuczio 1902 m. sulaukėme sunų.

Leonas Ereminas,

512 W. 42 Str. New York.

Popiežijos prisakymai.

Sziadien mes turime daugybę bažnyčios prisakymų, kuriuos privalome pildyti ir kiek išgalėdami, pildome. Vienog, daugeliui bus tikra naujiena — dasižinoti, nuo kada svarbiausi bažnyčios įstatymai atsirado. Kone visiems rodosi, kad viską, ką prisako sziadien bažnyčia, yra į-tatę patsai Kristus. Vienog yra visai kiteip. Sza: čia bus parodyti krikszcioniszkos gadynės (tai yra: nuo Kristui gimus) metai, kuriuose kas įvesta arba įsteigta.

120: szventintas vanduo.

159: metavonės arba pakutos sakramentas.

348: įsteigti minykų zokoni.

391: įvesta lotyniszkka kalba į maldas (pirmiaus žmonės garbindavo Vieszpatį, kaip kas mokėdavo).

550: atsirado tepimas aliejumi.

593: popiežius pramanė szveistinyzią arba czysezių.

993: įvestos maldos ir giesmės vardan szventųjų.

1000: įvesti prie bažnyčių varpai ir skambalai.

1119: įvestos indulgencijos arba popiežiaus raszteliai, kuriuos nusipirkus, gaudavai atleidimą visų nusidėjimų — ne vien jau papildytų, bet ir tu, kuriuos dar ketini papildyti.

1200: teip vadinamos dispensos arba pavelyjimas (už pinigų) maiszyti artimų gimių kraują.

1202: inkvizicija.

1215: iszpažintis (spaviedis).

1854: Szvencziausioji Pana pripažinta už nepalytėtą.

1870: popiežius apszaukė savę neklystanciu.

Prisiziurėjus, keista iszrodo, kad tik prieszpaskutinis popiežius Pijus IX bandė padaryti savę ir savo įpėdinius neklystanciais. Kokiais gi budavo popiežiai pirm to? Ar gi anie tik paklydime įvedė tuos prisakymus, kurie augszcziaus

Jurgis Durnelis.

Lenkiškai parašė *Brolis*, lietuviškai išvertė *V. K.*

(Tąsa.)

dvi nupirktas nuo strielėiaus mėlynas kedės, ir raudoną kamadą su geltonais paukščiais ant kampu — besi-tebėjimui nebuvo galo.

Kamara, tokiapat, kaip ir visos kaime, paskirta buvo sudėjimui ant žiemos morkų, grūčkų, bulvių ir t.t. Teipo gi čia stovėjo dvejios girtos ir didelė piesta su pakabintu ant miklios karties dideliu piestu. Tuo piestu teip gi auą kart ne mažai stebėjosi visas kaimas, nes su tos prietaisos pagelba vienas bernukas galėjo nugrusti tiek grūdų, kiek keturi vyrai paprastais piestais. Visi stebėjosi, bet, kad tai buvo susiedo Piktos išmislas, nieks nenorėjo įsitaisyti. O ir turėjo teisybę: koks tų Piktas nori buti išmintingesniu už tėvus ir tėvukus! Pats prabaščius ant pamokslų sako, idant užlaikyti išmintingus ir doringus tėvukų pobudžius — tai gi jo ir klausė.

Motiejus Piktas, mirdamas, paliko du sunu ir vieną dukterį.

Vyresnysis — Grigas — ketino tapti milžinu, vienog, neįstengė; padarė, kiek galėjo: užaugino sav plačius pečius, dideles rankas ir kojas.... liemuo vienog, apleistas, nespėjo paskui kitas kuno dalis, susilenkė, iszkrypo... Moters rodyjo jam užleisti kaltuną — nieko nepadarė. Senis Motiejus prieš smertį apgobė jį su naumiesninko Laumaičio dukterim.

Kitas sunus — Jurgis — užaugo teip, kaip reikia, ir prie darbo buvo pirmas; už tai niekad nesijuokė, nemokėjo pašnekėti su žmogum — sumurmės, kaip meška, ir tiek...

Tai dar nieko! Tegul sav tylėtų, bet jis buvo lyg nepilno proto — jeib vaikas galėjo jį apgauti. Budavo, ateis pas jį bernukas su skylėtais čebatais ir pasakys:

— Jurgi! mestyn čebatais!

— Et! — atsakys ir užsikreips.

Bernukas kaip ims prašyti ir skūstis, buk neturįs už ką naujų nusipirkti, tai ir prikaltys: Jurgis ima nuo jo skylėtus čebatus ir atiduoda savo sveikus.

O kiek prisi-kolyjo nuo jo žydelkos iš miestelio ir liuosininkai ir neatiduoda — nė užsimena.

Kartais, budavo, marti Grigienė pradeda rugoti:

— Kam tu, Jurgi, kruviną skatiką dalini valkatoms?

Nė klausyti nenori! Arba atsakydavo: „o iš kur jie ims?“ — ir išeidavo iš grinčios.

Dar to negana: kada važiuodavo į miestą, tai vaikai iš viso kaimo bėgdavo paskui jį, šaukdami: „Dėduli! parvešk kringelių!“ Na tegul

jau kam! Vienog, pagaila jų — parveža: apdalina visus, net juokai, — rodos, ištikro jų dėdė. O šokinėjant vaikams su kringeliais, nesijuokia, tik linksmi žiuri į juos ir murma: „Maziuliai durneliai“.

Jauniausia tarp Motiejaus Piktos vaikų — Katriuka — praminta buvo *kuodu*, nes jos plaukai buvo sušurpę, lyg šieno pundas ant vėjo — augo be motinos, tai kas galėjo prižiūrėti. O nė šio nė to mergina, — lėta, darbininkė ir ne biauři; tiktai baili ir mėgo tylėti, kaip Jurgis.

Visi sakydavo, kad Motiejui vaikai nenusidavė — nėr ko ir norėti! Buvo rustus: gero žodžio niekam nepasakė, su vaikais elgėsi lyg su šuniukais — tai dar gerai, kad jų sunkiaus nepažeidė!

Kad ne Grigienė, tai nežinia, kas su jais dabar būtų. Apsukri tai moteriškė!

Valdo visus namus. Ar visiems patinka, sunku atminti; vienog, du jos pačios vaikiščių, Vincukas ir Justinukas, žibančiomis savo akimis tvirtino, kad dėl jų gali ir teip buti.

II.

Vieną nedėlios rytą rudens miglos, pakilusios iš upės, pasupo visą kaimą ir susimaišė su dumais, lendančias per visus plyšius iš vidurio duminių grinčių, pagamino purvinai pilką debesį, kuris užgulė kiemus, kluonienas, žardžius ir dirvas. Žmonės tose miglose išrodė labai keistai: tai turėjo pavidalus gražius ir milžiniškus, tai biaurius ir iszkrypusius.

Tokioje dienoje, pakol neįsideds malkos, veržiantiesi iš pečiaus į grinčią dumai nesilaiko vieno sluogsnio ir per skylę sienoje arba lubose neišlekia į palėpes ir toliaus į svieta, tik pripildo grinčią nuo viršaus iki apačiai — ēda akis ir dusina gerkles.

Grigas Piktas atsigulė ant suolo ir galvą pakišo po skrandą; vaikai sutupė prie atidarytų durų ir laukė, ar greit užsideds aiškiaus pndeliai šakų, o tuosyk ant vienos mislies bėgo jiems seilės — motina išteps skauradą taukais, pridės tešlos ir įstatys į pečių: taukai ant žerinių anglių suspirgės teip smagiai... smagiai... Paskui motina nusišypsos ir pasakys: „pirmą blyną tam, kurs anksti kelia“ — ir duos po blyną, riebę, kad net per barsdą varvės. Vaikai prarijo seiles.

Atėjo ant galo teip ilgai laukiama valanda. Įkaitę dumai, lyg apverstas šiozelkos paviršius, vilniavo pamaži palubėse ir iszlėto lėkė ant augšto.

Vaikai susėdo ant priepečkio. Grigas iškišo galvą iš po skrandos ir atsikvėpė. Grigienė čia statė skauradą į pečių, čia ją tepė taukais, o tarpais taisė sav ant galvos skepetą, barė vaikus ir maišė mente tešlą.

— Tai, ką beguli, ateitum arčiaus, — tarė į patį.

Grigas atsikėlė nuo suolo, susilenkęs pušiau, perėjo per grinčią ir atsisėdo ant kedutės ties pryžada.

— Pašnekėtum šiadien su šaltyšium apie tas popieras.

— Tai ir pašnekėsiu.

— Tik ne teip, kad tik vaptelt: užprašyk jį į karčiamą, aš jąją patrauksiu — tai neva tarp susiedų — ir pasišnekėsime.

Grigas nuleido galvą ir ėmė mislyti.

Neužilgo tarė:

— Kad tik žmonės nešnekėtų, kad Jurgis nuskriaustas...

— Ką čia žmonės! Kaip bus mus — tai bus mus.

— Tai gi matai! — sakė vėl Grigas: — Jurgis niekad neapsigobs: kad būtų tėvas gyvas, tai apgobtu jį ir gana; pats neprisirengs. O ant galo, kas už jo ir eitų: ar šėip, ar teip, vis jo dalis liks mūsų vaikams.

— Neapsigobs! — perkirto supykus gaspadinė: — iškur tu žinai? Gaspadinaite gal ir neis, o kokia liuosininkė tai pati prisikabys: kaip padarysime — tai jau bus.

— O gal jis dar ir nesutikti?

— Kur tav nesutiks! Šnekėjau ketverge: Jurgi, — sakau, — dėlko neapsigobi?

— O jis ką?

— „Kam man to? — sako, marškinius man išskalbs ir Katriuka ir tamista“. Teisybė, — sakau, — tik kas-žin', ar nebutų geriaus...

— O jis ką?

— „Et, — sako, — kas už manęs eis“. Sakau tada: ar neužrašytum, Jurguti, savo lauko mūsų vaikams? „Kam čia rašinėti? — sako — ir teip jų bus“. Jau ką teip, tai teip — sakau — vienog, motinai būtų lyg ramiaus ir tikriaus...

— O jis ką?

— Jeigu tamista teip neri, — sako, — tai paziūrėiu... tik Katriukos nenuskriauskite.

— O tu ką?

— Kur gi ją skriausime! — sakau: — ji tokia sesuo Grigo, kaip ir tavo; jeigu pasitalkytų geras žmogus, tai ir karvę duosime ir avių, o gal išteksime ir kumeluką. Gėda būtų išleisti iš mūsų namų jeib kaip.

Priemenioje sugirgždėjo durys; Grigienė nutilo. Tuoju įėjo Jurgis su Katriuka. Atsistojo pas pečių, palaikė rankas prieš liepsną, atsitraukė ir atsisėdo ant suolo. Katriuka trepėjo pas pečių.

Grigienė paklausė:

— Ar šalta?

— Nuo tų miglų net šiaušulys ima, — at-

sakė mergina.

— Kas tai teip ilgai šerėte galvijus? Turbut, nebuvo pritaisyto kratinio?

— Nebuvo: Jurgis vėlai grįžo iš girios, o aš maliau miltus ant blynų; teip ir liko.

— Sėskite prie stalo — užkaskite, tai ir apšilsite.

Besakant tai, Grigienė įdėjo į puodelį taukų ir pastatė ant anglių; taukams sutirpus, nunešė ant stalo bliudą su blynais ir puodelį su taukais. Vaikai šoko prie valgio pirmieji, o paskui juos ėjo vyresnieji.

III.

Duktė šaltyšiaus Vargelio, Alina, buvo vienturtė; tai gi gražiai buvo užauginta ir daili, lyg stirna.

Vaikinai lipo prie jos, „kaip žydo dušios prie žibančios žvakės“; dėlto mislyjo apie savę, kad ji yra verčiausia ne tik Snaudziuose, bet ir visoje parapijoje, o gal ir visoje apygardoje. Turėjo teisybę. Žiemą, budavo, šaltyšius užkinkys drigantą į rogutes, pririš prie dyselio varpelį, pasodys pačią ir dukterį ant maišo, prikimšto šienų, o pats pryšakyje ant lentutės švilptels... Varpelis užgaudžia, arklys sužvengia ir eina, kaip vėjas: tik galai raudonų vilnonių skepetų švilpia ore.

Vaikinai, sustoję, linguoja, juokiasi iš džiaugsmo ir mislyja: va kaip pas mus!

Ant galo, šaltyšitė iš visų pusių buvo tokia, kokių mažai. Išėjus į rugiapiutę, kad užgiedos, tai net po visą lauką atbalsis skamba; prie darbo piau tuvas jos žvilgėjo, o kaip vakare, grįždama namon, apskriti, kresna, šokinėjo nuo kupsto ant kupsto, tai net visas kunas drebėjo — teip buvo sveika ir graži. Žodžiu, mergina ir grovui į porą tiktų.

* * *

Nors iš ryto buvo tankios ir šaltos miglos, saulei užtekėjus, darėsi vis šiltyn. Kaimo merginos išsirengė į bažnyčią vasarinėse drapanose. Einant keliu, Vargelių Alina čiauškėjo, lyg šarka ant tvoros — susiedkos jai antrino. Greita jų ilgu rėdu ėjo vaikinai ir kada nekada primetė aštrų žodelį.

Ištolo, vienas sav, nuleidęs galvą ir krypuodam iš vienos pusės į kitą, ėjo Jurgis. Žiurint į lėtą žingsnį, rodėsi, kad sunkus lietuvis nespėja su kitais eiti; vienog, buvo tai tik nuovilius ir su kiekvienu žingsniu jis vis labiau artinosi prie kuopos. Jug, visas kaimas žinojo, kad Jurgis, ar einant ar dirbant, ką tik pajuda, o vienog, visus aplenkia. Kas jį pamatytų, kaip sav vienas su dalgiu ant lankos išlėto kruta, pasakytų, kad tai yra menkiausias šienpiuvys;

(Toliaus bus).

iszguldyti ir kuriuos mes szventai pildome?

Kitu keistu dalyku, kuriam popiežija visada pritardavo ir dabar pritaria, yra pramanymas visokių relikvijų. Ypacz pastebėtina, kad paskutiniam laike isz naujo prasidėjo platinis apraszymai szventųjų palaikų ir raginimas garbinti juos; dar keiseziaus iszrodo, jog tai daugiausiai dedasi katalikiszkoje Vokietijoje: tų vos ne ant turgaviecių rodo už pinigų szventųjų pirsztus, ausis, nosis ir t.t. Pakurstytas tuo ypatingu apsireiszkimu, laikrasztis „Das freie Wort“ tyčia surinko žinias, kiek kokių relikvijų turi katalikiszka bažnyčia. Tarp kito-ko pasirodo, kad bažnyčia turi:

Szv. Andriejaus: 5 kunus, 6 galvas, 17 rankų ir kojų;

Szv. Onos: 2 kunu, 8 galvas, 6 peczių;

Szv. Antano: 4 kunus, 1 galvą;

Szv. Blažiejaus: 1 kuną, 5 galvas;

Szv. Jurgio: 30 kunų;

Szv. Pankratijaus: teip gi 30 kunų;

Szv. Lukosziaus: 8 kunus, 9 galvas;

Szv. Sebastijono: 4 kunus, 5 galvas, 13 peczių.

Tai dar toli ne viskas. Ir visos tos „relikvijos“ laikomos už tikrų-tikriausisa: žmonės jas garbina, nesza aukas, meldžia nuo jų sveikatos ir amžino iszganymo. Dvasiszkijs, žinoma, visas tas relikvijas pilnai pripažįsta, kad vieno szventoto atsirastų ir 30 kunų yvairiose vietose (kaip szv. Jurgio). Kas neszyptels, perskaiteš tokį atsitikimą: kliosztoriaus perdėtinis de Marolles, budamas miesto Amiens (Prancuzijoje) katedroje ir bucziuodamas szv. Jono Kriksztytojo galvą, suszuko: „Dievui buk garbė ir liaupsė! Tai yra penktoji, o gal ir szesztoji szv. Jono Kriksztytojo galva, kurią asz gavau savo amžiuje pabucziuoti!“ *Miglaputis.*

Isz visur.

Belgijos karalius Leopoldas, turėdamas dabar 69 metus amžiaus, vis dar nepameta linksmy palinkimų: jo pati guli ant mirtingo patalo, o senas pasileidėlis atvirai trankosi kasdien po miesto gatves ir restauracijas su „lengvo budo“ dainorėmis ir šėp „linksomis merginomis“. Miesto gyventojai labai piktinasi tokiu „pateptinio“ pasielgimu, bet ką veiksi? — jug, nekelsi dėl to revoliucijos.

Europa turėjo 1801 m. 175 milijonus gyventojų, o dabar turi jau 392 milijonus. Padėkim, Prancuzijoje buvo pirmo šimto metų 23, o dabar jau yra 38 milijonai (nors nuo Prancuzijos atpuolė nemažai žemių); Anglija turėjo 16 mil., o dabar tę yra 41 mil.

Caras Nikalojus turi tarpais augštas mislis: jam patiko ketverių metų vaikis, Estlandijos gubernatoriaus sunus, ir caras padarė jį savo klapčiuku (pažu). Reikia žinoti, kad nuo tos dienos kudikiui skaitosi tiesos kaip maždaug oficerui.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau jauną vaikina, kuris moka gerai lietuviskai, rūsiskai ir lenkiskai raszyt. Tegul atsiszaukia per gromatą ant adreso:

Henry J. Schnitzer,
141 Washington str.
New York City,
o gaus tuojau vietą.

Pajieszkau savo vyro, Juozo Isodos, paeina isz Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Krosnos par. Krosnėnų kaimo. 8 metai kaip Amerikoje. Paskia sia gyvena Baltimore'je, metai atgal iszvažiavo į New York'ą. Praszaui, idant pats ar geri tautiečiai praneszti man ant

žemiaus padėto adreso:
Magdė Isodienė,
536 S. Paca str.
Baltimore, Md.

Teatraliszkomis kuopoms.

Labai tikus ir lengva perstatymui drama dviejuose aktuose po vardu „Iszgama“ (19 pusl. spaudos) isz Lietuvos gyvenimo gaunama „Vien.“ iszleistuvėje už 10 centų. Teipgi gaunama nauja drama „Velnias spastuose“ (38 pusl.) už 10 ct.

Adomas Mickevyczia.

Nauja knygutė su Mickevyczios paveikslu (40 pusl. skaitymo). Mickevyczia buvo didis poetas ir apgynėjas prispaustųjų žmonių ir tautų. Pažinti jo gyvenimą, darbus ir rasztus — pridera kiekvienam lietuviui. Kasztuoja 15 centų.

Kur musų iszganymas?

Kas geidzia pažinti savo tautos reikalus — teperskaito szitą knygą (118 pusl.); kasztuoja 25 centus.

Balsuokite už

John M. Jones,

isz Pittston, Pa. kandidato ant pavietinio komisoriaus pirmrinkimo republikoniszkos partijos, 6 Rugsėjo, 1902.

Balsuokite už

Wm. H. Welter,

isz Larksville, Pa. kandidato ant pavietinio komisoriaus pirmrinkimo republikoniszkos partijos 6 Rugsėjo, 1902

Balsuokite už

John Mainwaring,

isz Plymouth, Pa. kandidato ant registratoriaus paveldėjų reikalų prie pirmrinkimo republikoniszkos partijos 6 Rugsėjo, 1902.

Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker, isz Philadelphia, Pa. Ant liutenento gubernatoriaus William M. Brawn isz Lawrence County, Pa. Sekretoriaus vidurinių reikalų Isaac B. Brawn isz Eria Connty, Pa.

CZIA VIENYBEJE TALPI-NAME HON. WILLIAM CONNELL LACKAWANNOS PAVIETO ANTRUKART ISZRENKAMO ANT CONGRESMAN—SEKANTIS YRA AP-RASZYMAS JO GYVENIMO.

Nėra kandidato kuris praszytu balso ukėsz Lakawannos Counto ateinancziuose rinkimuose, kuris butu užsitarnaves daugiau už Hon. William Connell. Mr. Connell reprezentavo Lakawannos distrikta kongrese per 6 pereitus metus ir jis yra padares daugiau dėl žmonių szio kanto, kaip kiti visi kongresmanai yra padare.

Hon. William Connell atkeliavo in anglių apielinke isz Kanados dar vaiku budams ir gavo užsiemimą kaipo dreive-ris mainose Hazletone. Jojo tėvai buvo biedni ir jiems buvo reikalinga vaiko pagalba. Jis mokinosi vakarais ir rinko pinigis ir į trumpą laiką gavo vietą kaipo superintendentas. Veliaus jis nukeliavo į Scrantoną ir dirbo apie mainas tame mieste per keletą metų. Jis tada atidarė mainas savo lochas ir į trumpą laiką davė darbą dėl kelių szimtu vyrų ir vaiku.

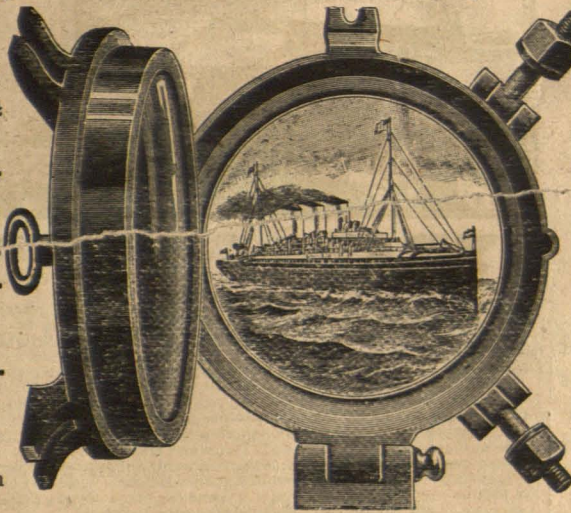
Laimė pasiekė kad isz dreiveirio sziantdien yra augszcziause stovintis ukėszas Scrantone. Jis turi susiriszimą su daugeliu fabrikų Scrantone ir moka paskirtą algą, už ka neturėjo jokių ergelių su savo darbinuikais.

Congressman Connells buvo nuoszalei nuo republikonų partijos. Iki meto 1896 jis nereikalavo jokio affice. Tuose metuose vadovai tos partijos ir szimtai žmonių, kurie dirbo dėl jo fabrikuose, prasze jo, kad oitu ant kongreso ir jis apsieme. Jis tapo iszrinktas sudaugu mu balsų. Hon. William Connell yra tokis žmogus kurį nori prekikas darbinuikai kad jis butu kongrese.

Jis dirbo mainose 20 metų ir žino sunkius darbus mainų, ir tiesas kurios iszėjo ant jo gero. Jis yra geras citizen, ir draugas žmonių, kurie pelnosi biednai sav kasni duonos. Balsuoki už William Connell ir turesi žmogų kurs užtars atsargei reikalus.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
 isz Ameriko į Europą
 ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rot-
terdam, Bremen,
Antverpo, Havre
Liverpool, Nea-
pol ir t. t.
Parduoda Tikie-
tus visais
gelžkeliais
 į visus miestus visam
 sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visus svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.

Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigų pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. **Wilkes-Bare, Pa.**

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasios aptiekoje.
 Vaistus, chemizkus daiktus, kvėpentį muilą, šukas (sponges) ir kitokius
 prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
 kių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visus
 dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
 vienų dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
 kon ir iszmainom. Visame dūdama prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

Burtininku Knygelė

Jeigu tiki į burtus neik pas burti-
 nyką ir nemokėk be reikalo pinigų
 už pamelavimą, bet nusipirk knygelę
 ir tada pats galėsi iszrasti savo arba
 kito laimę arba nelaimę, kada tik tai
 norėsi, nes perskaitęs tą knygelę vis-
 ką suprasi kaip reik padaryti. Asz
 parduodu knygeles dėl metimo kortų
 už 25c. lietuviszkoje kalboje. Pini-
 gus galite siusti paczto markemis ant
 adreso:

K. Intas,
 P. O. Box 551
 Pittsburg, Pa.

Pirmutine lietuviszka karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
 Už laikome geriausią alų, degtinę ir cigarus, ir
 teipgi suteikiame draugiszką rodą visokiuose rei-
 kaluose.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ DPAJGGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.
 Kasierius — A. Olszevskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius — Dr. J. T. Želvienė
 1 Church st. Plymouth, Pa.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
 tę tavo piningų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nuėkle in ztorą, pas savo tautietį ir pareika
 lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie-
 koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
 vins tau kožname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prigėlbės kožname
 karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
 puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykle tosios ką Aptiekorius Groblevskis
 sudaro. Yra tai sudirbta isz virokly angalų ir
 ezaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip
 tai esko syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos
 nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-
 žno žinomas, yra vienas geriausių Aptieko-
 rių tarp mūsų tautos ezional Amerikoje. Tai-
 po-gi yra dėl kožno žinoma, jog vienas geras ap-
 tiekorius žino ir ženkliną daugiau kaip 10 dakta-
 rų, nešine pagalboj susirgusios žmonijos Dėlto-
 gi jeigu kada jus Dievas teiktusi dšlipėtė kokia
 liga, tai tuojaus nusiduo kite ani rodos pas jįjį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
 111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

Darbas

suvienytai dėl slėbnumo
 kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas sustiprini-
 mui muskulų ir pailginimo stip-
 rumo darbe.

Severa's Stomach Bitters

Atlieka szita per sutrovėjimā mai-
 sto, sujautrinimā skilvio sulaiky-
 mą sukietėjimo vidurių, pastipri-
 nimā nervų, czystijimā ir padau-
 ginamā kraujo. Nėra geresnės
 gyduoles nuo vidurių.

Preke 50c. ir 1.00 dol.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
 CEDAR RAPIDS, IOWA.
 Severos gydūles yra gaunamos
 pas A. Groblevskį, 111 Main str.
 Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Garantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas
 ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies,
 plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus,
 silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszka
 silpnubės, szleivuma, sutinima, veži, blykszle
 pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, po-
 dagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt.
 Praszaliniu gumba, gydau gimdymo ligas, vi-
 sokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau
 su pagalba geriausių elektriszku pretais.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **keleta dienu.** kraujo už-
 nuodėjimus, odos ligas, semens begima, žai-
 das gerklė ir burnoj, nosy, akyse ir ausyse,
 netekima vyriškumo, lyeziu nusilpnejima ir tt.
 gydau kuopasekmingiausiai ir **gvan-**
tuojū Pilna iszgydyma. Chro-
nizszkos ligos yra mano specia-
lizszkumu. Gyvsidabrio nevertuju. Nu-
 dognus iszgzaminavimas ligoio ir jo iszgy-
 dymas — tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave.,
NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms
 nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszki atsilankyti, gali para-
 szyti laiszka; butinai reikalaujame paciento
 insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika
 Lebanon Bellevue Post Graduate University
 Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

*Daugiau kaip 150 laiszku
 nuo iszgydytų žmonių gauta
 laike paskutinių dviejų mėne-
 sių.*

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant poliucijos
 kuri pasirodo laike miego arba prie
 nu-izzlavinimo, ir jeigu isz tos nesi-
 gydys, ji neapleis žmogų kankinusi.
 Žmonės turinti tą ligą kenžia ne-
 migą, galvos skaudėjimą, pilvo už-
 kietėjimą arba netrovėjimą, nervisz-
 kumą, vidurių ir nugaros skaudėjimą
 ir apsilpnėjimą lytiszku kuno dalių.
 Jeigu tokiuos atsitikimuose reikalau-
 ji pagalbos, nesiusk piningu, bet ra-
 szyk pas mane įdėdamas marķę, o
 asz atsisiu tau apraszymā, isz kurio
 tikrai iszsigydysi. Adrisuok:

John Wasel.

Box 657, Iron Mountain, V. Mich.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinių czeve-
 rykų vyriškų, moteriszku ir vaikų, visi yra Juni
 jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tai
 po-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo.
 Atelk ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Gerai Nautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Lavakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugojū naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyna alų, dėgtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszčius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
633 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztoruinkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszioms ligoms, kada Kazuno Gunbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejū preparatū bonkutės vaistū ir tablets Gumbo-Kura No 1, tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiėkorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI
Susivienyjimo L. A. virsz.

- Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Seranton, Pa.
- Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.
- Sekretorius — T. Astramskas,
732 S. Front st. Philadelphia, Pa.
- Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.
- J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave.
Pittston, Pa.
- Kasos globėjai { K. Unika,
1943 S. 2nd. str.
Philadelphia, Pa.

Uzveisdėtoju knygyno—V. Dankszys,
1214 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

asekruavojimo NAMŲ ir visoktū
DAIGTŲ nūngntes

GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užėiga,
pas S. Arbaczaucką,

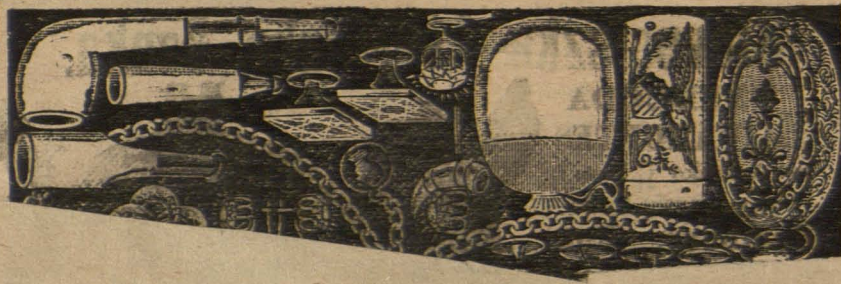
1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Pedrangel laikau užkandzius ant etalo per visą dieną. Telppi parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir už pigiausią prekę. Siuncziu pinigus į visas svieto dalis. Lietuviai, atkeliave isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą priėmimą.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale.
Petras Lipavyczia.
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

DYKAI Dabar mes paleidziame...
TIKRA AMERIKISZKA, rieszkas ir moterieszkas, isz- su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIA, pilnu akmenų, R. E. gwarantotas, nikelinotas viduriai, isz- duodame raszta GVARANCIJA ANT 20 METŲ; pagal iszavelzdą ir gerumą toki laikrodėlių visados zali lyginti prie \$40 VERTES AUSSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime begyje 63 dienų puikius prezentus: 1 vieną marių putų rypkė su didele galvuke ir gintarinu ribuku, vertės \$1.50; 1 gryną marių putų cigarniczia, vertės 75c; 1 nikelinė brėszkams DEZETE 25c; 1 dailų auksoūtą Dickens LENCIGUOLI su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią ankštinota SA GUTE, \$1.00; 1 vieną porą puikių AUSKARIU daiktantais sodintū, \$1.00; 1 puikią SPILKĄ isz sodintū brangakmenais 40c; 1 porą psanksoūtų košionikų su pamuterio vėzais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permuterine apaczia, 25c; 2 kalnertams guzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią į krutinę sagutę su ailnu akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų etuncziame C. O. D. už \$4.98 apmokėdami telppi ir ekspreso kasztus; siuntinį galite iszszaminuoti ant ekspreso ir jei nepatiktū, svyrazinkite mums at- zai musų kasztais. Kur nesiranda Ekspreso Offisas, \$4.98 turi būt prisiusti drange su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drange su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį RELI: daktus mes pas- siuncziame tad per paczta. Uzregistruve savo kasztais Jeigu pirksit ant syk laikrodėlius gausi Viena LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI. Paraszyk, ar laikrodėlių ar moterieszką. Jeigu moterieszka, tad vyrieszko Dickens len ingelio mes pasiusime mote- rieszką 50 colų auksoūtą Lognette lenctingėli. Raszyk szendfen pakol iszpardavimas nieszalbalgės. Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

HOTELIS
K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.
Užlaiko visokios dėgtinės, vyno, skanaus aluezio, puikiai kvėpianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirist skambinant ant forte- pijano puikias melodijas, tai tik užėik pas **K. Strzelecki.**

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.
Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communication strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American.**
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuve tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Paro- dos už rupestringą, tei- singą ir artistiszką isz- dirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi gu- dotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszciaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsilmdama iszdirbimais igėjau geriausę praktiką ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau ne- gu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.